

DR. FAHRİ SOLAK:

Ahilikte bireysel ahlak,
her zaman ön plandadır

Ahilik düşüncesinde
iktisadi hayat

PROF. DR. MEHMET KARAGÜL

İGIAD Bülten

TÜRKİYE İKTİSADİ GİRİŞİM VE İŞ AHLAKI DERNEĞİ

YIL: 13 • SAYI: 34 • EYLÜL 2015

İş ahlakı bilinci geliştirilmeli

BURSA PANELİ:
İŞ AHLAKININ
GELİŞTİRİLMESİNDE
İŞ DÜNYASI,
ÜNİVERSİTELER VE
SİVİL TOPLUMUN ROLÜ

İftar programı iş dünyası ve STK'ları bir araya getirdi

Melek Yatırımcılığın geleceği masaya yatırıldı

İşinize Sağlık ve Güvenlik Katar.

İkitelli O.S.B. Mah. Giyim Sanaatkarları San. Sit.
2A Blok No:402 Başakşehir/ İstanbul
www.kocakosgb.com • info@kocakosgb.com
0535 579 12 47 / 0850 477 68 59

KOÇAK OSGB bir İGİAD üyesidir.

- **Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Hizmeti de verilmektedir.**

AYHAN KARAHAN
İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı

Huzurlu bir toplum, ahlaklı bireylerle oluşur

Bugünün iş adamları, iş hayatında nasıl davranacaklarına ilişkin **güçlü bir geleneğe**, sağlam köklere, hâlâ toplumsal hafızada yer tutan **kurumsal bir derinliğe** sahiptir. Anadolu'nun kapıları Müslüman Türkmen kabilelerine açıldıktan hemen sonra, 13 ve 14. yüzyıllarda Anadolu'nun her bir köyünde, kasabasında, şehrinde neşvü nema bulunan **Ahilik** kurumu, basit bir esnaf teşkilatının ötesinde çok boyutlu, çok katmanlı bir **yaşam felsefesi** ve toplumsal örgütlenme biçimi hâlinde kök salmıştır. Bir meslek teşkilatı olarak mesleğe giriş yapan çırakların eğitilmesinden, savaş zamanında ordunun her türlü ihtiyacının karşılanmasına, istikrarsızlık durumlarında asayişin teminine kadar toplumsal hayatın her cephesinde yeri doldurulamaz görevler ifa etmiştir.

Tüm bu görevleri yerine getirirken ve bilhassa da bu görevleri yerine getirebilmek için **öncelikle ahlak** üzerinde durmuş, bütün sistemi ahlaklı bireyler olmak ve yetiştirmek üzerine kurmuştur. **"Eline, beline, diline sahip ol"** felsefesi doğrultusunda, yapılan işlere hile karıştırılmasına, insanların aldatılmasına karşı **otokontrol** sistemi geliştirmiştir. **"Pabucunu dama atmak"** deyimini de bu dönemden kalan ve Ahilik ahlakından kaynaklanan bir deyimdir. Yaptığı pabucu günün standartlarına göre üretmeyen, sürekli işine hile karıştıran ve insanları aldatan esnafın yaptığı pabuç, teşkilatın ileri gelenleri tarafından ustanın damına atılır. Böylece işine hile karıştıran usta, deşifre edilmiş olur ve artık piyasada itibarı kalmaz.

Unutulmakta olan bu değerlerin hatırlatılması için bu sayımızın dosya konusu olarak Ahiliği ele aldık. **Prof. Dr. Mehmet Karagül**, "Ahilik Düşüncesinde İktisadi Hayat" başlıklı makalesinde Ahilik düşüncesinin İslam inancından kaynaklandığını ortaya koyarak bu felsefeyle şekillenen bir iktisadi hayatın, İslami bir toplumun oluşmasını sağladığını belirtiyor. **Yrd. Doç. Dr. Nurettin Öztürk** ise "Ahilik ve İş Ahlakı" başlıklı makalesinde toplumsal uyum, ahenk ve barışın sağlanmasında Ahilik ahlakının önemine değiniyor. **Doç. Dr. Gürsoy Akça** ile **Yrd. Doç. Dr. Anzavur Demirpolat**'in ortaklaşa kaleme aldıkları "Ahilik ve Türk Sosyal Hayatına Katkıları" başlıklı makalede ise Ahiliğin sosyal hayatı şekillendirmesi üzerinde duruluyor. Bu sayımızın röportaj konluğu ise Türk Dünyası Belediyeler Birliği Genel Sekreteri ve Marmara Üniversitesi öğretim üyesi olan **Fahri Solak**. Ahilik teşkilatının köylere, kasabalara kadar yayılmasının altındaki sebebin bireysel ahlakı merkeze alan bir felsefeye sahip olduğunu belirterek, bugünün iş dünyasının Ahilik tecrübesinden çıkarabileceği derslere ilişkin önemli tespitlerde bulunuyor.

Geçen dört aylık dönemde gerçekleştirilen İGİAD'ın faaliyetlerine ilişkin haberleri iç sayfalarımızda bulabilirsiniz. Bunlar içerisinde özellikle Bursa'da düzenlenen ve geniş bir katılımcı profiline sahip olan "İş Ahlakının Geliştirilmesinde İş Dünyası, Üniversiteler ve Sivil Toplumun Rolü" başlıklı panel, iş dünyası ile üniversiteler ve STK'lar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine katkı sunmuştur.

Barışın, huzurun, kardeşliğin, ancak ahlaklı ve duyarlı bireylerle oluşabileceğinin bilinciyle faaliyetlerimize aralıksız devam ediyoruz.

İGİAD

TÜRKİYE İKTİSADİ GİRİŞİM VE İŞ AHLAKI DERNEĞİ
TURKISH ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS ETHICS ASSOCIATION

YIL: 13 • SAYI: 34 • EYLÜL 2015

İGİAD Adına Sahibi

Ayhan Karahan

Genel Yayın Yönetmeni

Ömer Bedrettin Çiçek

Editör

Ahmet Yıldız

Yayın Kurulu

Adnan İnanç
Ahmet Yaşar
Davut Güler
Dursun Ali Yaz
E. Harun Demirtutan
Emin Boyraz
Mustafa Palas
Haydar Temel
İbrahim Akkuş
Mehmet Aktas
Mehmet Bulayır
Mikail Karaca
Murat Şentürk
Sinan Polat

Yayına Hazırlık

İGİAD Eğitim ve Araştırma
Komisyonu

Grafik Tasarım

Fokus Ajans
www.fokusajans.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım
www.mega.com.tr

Yazışma Adresi

Maltepe Mh. General Ali Gürcan Cd.
Eski Çırpıcı Yolu Sk. No: 1 Merter
Meridyen İş Merkezi Kat: 4 D: 419
34010 Zeytinburnu / İstanbul, Türkiye
Tel: +90 212 544 96 00 - 77
Faks: +90 212 544 96 76

www.igiad.com
info@igiad.com

İGİAD Bülten, kurum faaliyetlerini duyurmak, İGİAD üyeleri arasında etkileşim ağını güçlendirmek, İGİAD'ı tanıtmak, iş dünyasında ahlaklı girişimcilik ve iş ahlakı konularında kamuoyu hassasiyeti oluşturmak gayesiyle yayımlanır, ücretsiz olarak dağıtılır.

Yayına Hazırlayanlar: Yusuf Enes Sezgin, Firdevs Bulut

17

İSLAM İKTİSADI VE PİYASA

İSLAM İKTİSADI VE PİYASA

İGİAD
YAYINLARI

İSLAM İKTİSADI VE PİYASA

1980'lerden itibaren neoliberal politikaların yaygınlaşması ve finans kapitalizminin küresel ölçekte etkinleşmesi ile beraber bankalar aracılığıyla insanlar borç, kredi, faiz sarmalına mahkûm edilmiş, öbür yandan finans kurumları karlarını fâhiş oranlarda arttırmıştır. Finans kurumlarının etki alanını bu derece genişlettiği bir dönemde, İslam iktisadi üzerine yapılan çalışmalar da yön değiştirmiştir. Son otuz yıldır yapılan çalışmalar neticesinde gelinen noktaya baktığımızda, alternatif sistem arayışlarının, mevcut sistem içerisinde var olma çabalarına doğru evirildiğini görmekteyiz. İktisadi bir sistem oluşturma arayışları, özellikle finansal boyutla sınırlandırılmış ve faizsiz bankacılık hizmetlerinin başlatılması ile Müslümanlara sistem içerisinde yer açılmıştır.

Nisan 2014'te, İslam iktisadi çalışmalarını finansal alanın kısıtlamasından kurtararak bütün yönleriyle ele almak ve İslam iktisadının alternatif bir sistem olarak iddiasını sürdürmesini sağlamak amacıyla "II. İslam İktisadi Atölyesi: İslam İktisadi ve Piyasa" başlıklı uluslararası bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Elinizdeki kitap, bu toplantıya dünyanın farklı coğrafyalarından katılan ilim adamlarının sunduğu tebliğlerin bir seçkisinden oluşmaktadır. Birbirinden kıymetli altı farklı makaleden oluşan kitapta, İslam ve piyasa arasındaki ilişki odak noktası olarak belirlenmiş, adil, insani ve sürdürülebilir bir piyasa modelinin imkanı tarihsel bilgiler ve mevcut iktisadi koşullar ışığında tartışılmıştır.

Bilgi için: 0212 544 96 00 info@igiad.com

DOSYA AHİLİK

Ahilik ve Türk sosyal hayatına katkıları
GÜRSOY AKÇA / ANZAVUR DEMİRPOLAT 4

DR. FAHRİ SOLAK:
Ahilikte bireysel ahlak,
her zaman ön planda olmuştur 8

Ahilik ve iş ahlakı
YRD. DOÇ. DR. NURETTİN ÖZTÜRK 14

Ahilik düşüncesinde iktisadi hayat
PROF. DR. MEHMET KARAGÜL 17

FAALİYETLER

İş ahlakı bilincine sahip olmalıyız 20

İftar programı iş dünyası ve STK'ları bir araya getirdi 22

Üyelerimiz piknikte buluştu 24

Ramazan Bayramı'nı Arap Camii'nde karşıladık 25

İTO'yu ziyaret ettik 26

İHH Heyeti İGİAD'daydı 26

Vakıf Gureba ziyareti 27

İş hukuku semineri yapıldı 27

"Ticari Bir Materyal Olarak Müzik" 28

Melek Yatırımcılığın geleceği 28

Diksiyon dersleri sona erdi 29

Genç İGİAD Bursa'da 29

Ahilik ve Türk sosyal hayatına katkıları

GÜRSOY AKÇA / ANZAVUR DEMİRPOLAT

DOÇ. DR. SELÇUK ÜNİVERSİTESİ FEN-DEBİYAT FAK. SOSYOLOJİ BÖLÜMÜ / YRD. DOÇ. DR. SELÇUK ÜNİVERSİTESİ FEN-DEBİYAT FAK. SOSYOLOJİ BÖLÜMÜ

Ahi teşkilatı Türkmen kitlelerini iş ve meslek sahibi yaparak onların yerleşik hayata geçmelerinde önemli bir rol oynamıştır. Hatta bu teşkilatın kuruluş amaçlarından biri, bu rolün ifası olmuştur.

AHİLİK teşkilatı, tasavvuf ve tarikat müesseselerinden etkilenmiş olmakla beraber yalnızca bir tarikat özelliğine sahiplikle tanımlanamaz. Fuat Köprülü, İslam memleketlerinde çeşitli meslekler göre oluşan korporasyonlardaki tasavvufi öge ve ıstılahları, korporasyonların bu zümrelerle olan bağlarıyla açıklamıştır.¹ Bu bağlamda ahiliği bir fütüvvet tarikatı

olarak gören
araş-

tırmacıları XIV. asır başlarında büyük şehirlerdeki genç ve bekâr işçilerin çoğunluğunun ahi zaviyelerine bağlı oluşlarının yanıltığına işaretle, İslam dünyasında fütüvvet isminde bir tarikatın var olmadığını belirtir.² Bu yönüyle ahilik, tarikatlar üstü bir yapılanma idi. Ahilik, eski Türk medeniyet unsurlarının İslamiyet ve bu kanaldan fütüvvet değerleriyle

uyumlu kaynaşması neticesinde kurulan esnaf, sanatkâr ve üretici birliklerini ve bu birliklerin tatbik ettikleri ahlaki, siyasi, iktisadi, felsefi duygu ve prensiplerin adıdır.³ Türk kültür tarihinin önemli bir ögesidir.

Güllülü, Büyük Selçuklu İmparatorluğu'nun, Orta Asya'dan gelen Türkmen kitlelerini devlet varlıkları ve verimli toprakları için bir tehdit unsuru olarak algıladığı, onların kendisi için arz ettiği tehlikeleri bertaraf etmek için Türkmen kitlelerini Anadolu'ya yönlendirdiği iddiasındadır. Ona göre Büyük Selçuklu İmparatorluğu, bu kitlelerdeki aşiret yapısını parçalayarak yerleşik hayatı onlar için bir zorunluluk hâline getirmeye çalıştı. Bu zorunluluk, bir yandan göçebe kitlelerini dağılan aşiret yapısı yerine yeni birlikler ikame etmeye zorlarken, bir yandan da söz konusu kitlelerin hayvancılığa dayalı ekonomilerinin yerleşik hayat tarzının gereği

olan tarım ve el sanatlarına doğru de-
ğişimine neden olmuştur.

Zaten bu kitlelerden bir kısmı yer-
leşik hayatla daha önceden tanışmış-
lardı.⁴ Yerleşik hayatla tanışık olanlar,
şehirlere yerleşmeyi tercih ediyorlar-
dı. Çünkü bunlar şehirlerde yaşama-
nın temel şartı olan bir iş ve meslek
sahibi olma vasfını taşıyorlardı. Bü-
yük çoğunluğu teşkil eden göçebe
Türkmenler ise, coğrafi uygunluğu
nedeniyle İç Anadolu bozkırlarını
yaşam alanları olarak tercih ediyor-
lardı. Bu nedenden dolayı Anado-
lu'nun tamamı göz önüne alındığın-
da, Orta Anadolu, daha hızlı bir İslam-
laşma ve Türkleşme seyrine sah-
ne olmuştur. Şehirlerdeki Türkleşme
ve İslamlaşmanın hız kazanması için
göçebe Türkmenlerin şehirlere yerleş-
meleri temin edilmeliydi. Bunun yolu
da bu göçebe kitlelerini bir sanat ve
meslek sahibi yapmaktan geçmekteydi.
Ahi teşkilatı bu Türkmen kitleleri-
ni iş ve meslek sahibi yaparak onların
yerleşik hayata geçmelerinde önemli
bir rol oynamıştır. Hatta bu teşkila-
tın kuruluş amaçlarından bir tanesi
bu rolün ifası olmuştur. Böylece bir
yandan sanat topluma benimsetilir-
ken diğer yandan sanat nimetlerin-
den toplumun istifadesi sağlanmıştır.⁵

Fakat bu kitlelerin şehir
hayatı-

na adaptasyonları kolay olmamıştır.
Zira bunlar, topraksızlık ve işsizlik
dolayısıyla geçimlerini savaşıardan
sağlayan, geleneklerinden kopmuş bir
yapı arz ediyorlardı. Mevcut hâllerıyla
yerleşik hayatın toplumsal sınıfların-
dan (köylü, sanatkâr, asker vs.) hiçbi-
rine dâhil olamıyorlardı. Yerleşik ha-
yat değerlerini savunan resmî İslam
ideolojisine karşı da tepkili olmuşlar
ve bu tepkilerini resmî İslam anlayışı
dışında yer alan ideolojilere yaklaşı-
rak göstermişlerdir. Bunlardan kırsal
alanda yaşayanlar resmî İslam ideolo-
jisinin tesirinden tamamen azade ka-
lırlarken, şehirlerde yaşayanların şeh-
rin ideolojik yaşamına adaptasyonla-
rında ahi birlikleri sosyal bir katalizör
görevi görmüşlerdir.⁶ Öte yandan ahi
birlikleri, Doğu Türk illerinden gö-
çenler arasındaki kültürce yüksek ve
sanatında mahir insanların korunma-
sını ve sanatlarını icra etme imkânla-
rının sağlanmasını temin ederek dö-
nemin Türk sosyal ve kültür hayatına
önemli bir katkı sağlamıştır.⁷

Böylece ahi birliklerinin sosyal ya-
şama katkılarının ilki, yeni fetih ve
iskân alanlarında Türk-
men kitlelerinin
iskânlarını
sosyal

dokuya zarar vermeden sağlanma-
sında karşımıza çıkmaktadır. Birlik-
ler farklı kültür değerlerine sahip kit-
lelerin karşı karşıya geldikleri bir dö-
nemde, birbirlerine karşı çatışmacı bir
tavrı içinde bulunan grupları uzlaştır-
mada, zayıflayan aşiret bağlarının ye-
rine yerleşik hayat değerlerini ikame
etmede ve Bizanslılara karşı Türklerin
çıkarlarını korumada yerine getirdik-
leri roller ile Anadolu'nun sosyal ni-
zaminin korunmasını sağlamışlardır.⁸

Ahi birlikleri askerî bir karaktere
de sahipti. Onlar, dinî ve tasavvufî
kültürleri gereği, İslamlaştırma faali-
yetlerinde faal rol almak eğilimindey-
diler. Bu nedenle fetihlere katılmış-
lar, özellikle de istihbarat sağlamada
önemli hizmetler görmüşlerdir. Yi-
ne ordunun ihtiyaç duyduğu ikmal
maddelerini sefer yolu üzerinde tem-
in ederek, sefer yolu üzerindeki kilit
noktaları ordunun gelişinden önce ele
geçirerek ve dervişlerin fethedilecek
yerlerdeki halk arasına katılmak sure-
tiyle onların gönüllerini kazanıp or-
dunun gelişine ze-
min ha-

zırlamak⁹ şeklinde devletin gücüne ve bekasına katkıda bulunmuşlardır.

Birlik mensuplarının orduya ve fe-tihlere olan bu katkıları devletle koor-dineli şekilde yapıldı. Nitekim Os-manlı Devleti'nde orduya ait ve ken-dilerine "ehl-i hiref" denilen, seferler-de orduyla hareket eden ve ordunun sefer yolunda ihtiyaç duyduğu kale, köprü sur vs. eserleri yapan, ordunun levazımını imal ve tamir eden maaş-lı (ulufeli) bir sanat erbabı vardı. Or-dunun ihtiyaç duyması hâlinde bun-lardan ayrı ve bunlara yardımcı ola-rak esnaf birliklerinden esnaf istenir-di. Bunlara "orducu esnafı" denirdi. İstenecek esnafın sayısı sarayca tespit edilirdi. Esnaf birlikleri askerî karak-terleriyle ordunun muvaffakiyetine ve devletin bekasına bu şekilde katkı sağ-ladıkları gibi, ordunun sınırlarda fetih ile meşgul olduğu dönemlerde yerel kuvvetler hüviyetinde içeride asayiş-i temin ederek sosyal huzura katkıda bulunmuşlardır. Onların sosyal düzen oluşturucu tavırlarında ve bu tavır-ların halk katında kabul görmesinde dinî-tasavvufi kaynaklı dayanışmacı ve diğerkamlık muhtevalı sosyal kai-delerin kendi aralarında yaygın olması etkili olmuştur.¹⁰

Ahiler, sosyal yapıyı oluşturan un-surlardan soylular, burjuvalar, bürok-ratlar ve din adamları yerine üreticiliği esas alan sosyal katmanlara dayanmış ve bu kesimleri öne çıkartmışlardır.¹¹ Böylece ticari ve ekonomik kalkınma-yı temin eden, sayıca çok olmaları ve örgütlü yapılarından kaynaklanan güçleriyle şehre nizam veren esnaf ve sanatkârlar arasında gerçekleştirdikleri yardımlaşma ve dayanışma ile toplumsal dengeyi tesis ve muhafaza etmişlerdir. Bu denge, dinî inanç ve ortak değerlerde toplum fertlerini birleştirmiş, inanç ve değerler üzeri-ne sağlanan birleşim, kin ve düşman-

lıkların oluşumuna fırsat vermemiş-tir. Sonuçta ahlak temelli bir toplum gerçekleştirilmiştir.¹²

Gençler, gençlik enerjilerinin sev-ki ile toplumca istenmeyen ve toplu-mu tehdit eden yanlış ve zararlı gaye-lerin peşine düşme potansiyeline sa-hiptir. Özellikle modern toplumlar için gençlerin zararlı ve yanlış akım ve alışkanlıklardan korunması, onların gençlik enerjilerinin toplum ve kendi menfaatleri doğrultusunda kanalize edilip üretken ve sorumluluk sahibi kişiler olarak yetiştirilmeleri mesele-si önemli bir toplumsal problemdir. Ahilik, gençlik enerjisini yapıcı, üre-tici hatta yönetici kılmak konusun-da müstesna tecrübeler sunmaktadır. Ahi teşkilatlanmalarıyla gençler, üre-tici birlikler hâlinde organize edile-rek duygu, düşünce ve enerjileri yük-sek gayelerin tahakkukuna kanalize edilmiştir.¹³ Ahi birliklerinde gençler, İslami ve sufi müeyyideleriyle, güç-lendirilmiş sosyal etik kuralların yar-dımıyla terbiye edilerek, işinde ma-hir, dinî ve millî geleneklerine bağlı, toplumla uyumlu ve başıbozukluktan uzak, sorumluluk sahibi kişiler olarak yetiştirilmeye çalışılmıştır.¹⁴ Meslek ve sanat sahibi olmak, kişinin kendi kendine yeterliliğini netice vermiş, bu yeterlilik de onun toplumda bir şah-siyet olarak yer almasını sağlamıştır. Ahilikteki "beyler kapısından içtinap" düsturu, kişinin tebaiyetten şahsiyete yükselişini ifade etmektedir.¹⁵

Ahi birlikleri, orta sandıkları va-sıtasıyla kişiye sosyal güvenlik ortamı temin etmişlerdir. Birlikler, sandıklar aracılığıyla kişiye maluliyet, ölüm, do-ğal afet hâllerinde iş kurma, malzeme sağlama ve işi öğrenmede karşılaştığı sıkıntılarda maddi ve manevi destekte bulunarak kişiyi yalnızlıktan kurtar-mış, dayanışma ortamıyla moral des-tek sağlamış, böylece kişinin ve toplu-

mun refah düzeyine katkı sağlayan bir sosyal hizmet görevi ifa etmişlerdir.¹⁶

Birliklerin sosyal alandaki bir di-ğer katkıları ise özellikle Osmanlı İmparatorluğu'nda küçük yerleşim merkezleriyle hükümet merkezi ara-sında sağladıkları iletişim imkânla-rında görülmektedir.¹⁷ Yine birlik-ler ülke çapındaki haberleşmeye de önemli katkılarda bulunmuşlardır. Bu iletişim genelde zaviye ve zaviye şeyhleri arasında cereyan etmekteydi. Ayrıca gezginler zaviyelerinde ko-nakladıklarından dolayı dünyada olup bitenlerden herkesten önce haberdar oluyorlardı.¹⁸

SONUÇ

Türk fütüvvet hareketi olarak ifa-de edilebilecek olan ahilik, İslam bağı kanalından Arap-İslam dünyasında-ki fütüvvet hareketinden etkilenmiş, hatta Halife Nasır'ın fütüvvet teşki-latına bağlı olarak kurulmuştur. Es-ki Türk medeniyeti unsurları ile Türk Milletinin kültürel davranış kalıplarının tesirinde kalan fütüvvet hareketi, yeni bir yapıya kavuşmuştur. Ahilik olarak isimlendirilen bu yapı, (diğer İslam memleketlerindeki fütüvvet hareketlerinin aksine) Türk kültürel unsurlarının taşıyıcılığında uzun süre varlığını devam ettirmiştir. Türk Mil-letinin sosyal hayatında, daha Anado-lu'ya iskânın gerçekleştiği dönemden itibaren birleştirici bir sosyal kurum vazifesi görmüştür. Özellikle Anado-lu'nun İslamlaşmaya ve Türkleşmeye başladığı Selçuklular devrinde ahilik tam olarak 'sivil toplum' kuruluşu ola-rak nitelendirilmese de örgüt yapısı ve icra ettiği fonksiyonlar anlamında değişik toplumsal kesimleri -zanaat-kârlar, esnaf, ulema, kadı- kendi içeri-sinde barındıran bir sosyal dayanışma kurumu olarak görülebilir. Bu özelli-ği ile ahilik, başta Selçuklular dönemi

olmak üzere Osmanlı Devleti'nin ilk kuruluş ve gelişim dönemlerinde şehrin gelişiminin önemli unsurlarından biri olan sosyal ve toplumsal dayanışma kurumlarının oluşumunda önemli rol oynamıştır. Hatta Anadolu'da ahiler, buhran dönemlerinde devletsizliği hissettirmeyecek güç kullanımı ve idari örgütleniş örnekleri sergilemiş, devletin güçlü olduğu dönemlerde ise fitne ve fesattan uzak kalarak devlete sadakatin en güzel örneklerini vermişlerdir. Diğer taraftan, özellikle gazilik ve fütüvvet anlayışı arasındaki sıkı ilişki göz önünde bulundurulduğunda, ahilik ve onun temel ülkü ve ideallerinin kaynağı olan fütüvvet anlayışı, Anadolu'nun ve Balkanlar'ın "Kolonizatör Türk Dervişleri" vasıtasıyla kendine has İslamlaşmasında temel ve asli kıymetlerden birini oluşturmuştur. Zira belirtildiği üzere Türklerdeki gazilik anlayışı ve idealinin şekillenişinde, özellikle de Horasan Melametiliği tarafından yeniden biçimlendirilen fütüvvet değerleri etkin olmuştur. Yine ahiler, gençlerin eğitiminde ve topluma kazandırılmasında izlenecek metot hususunda

.....

Ahi birlikleri askerî bir karaktere de sahipti. Onlar, dinî ve tasavvufî kültürleri gereği, İslamlaştırma faaliyetlerinde faal rol almak eğilimindeydiler. Bu nedenle fetihlere katılmışlar, özellikle de istihbarat sağlamada önemli hizmetler görmüşlerdir.

.....

geniş bir kültür birikimini temsil etmişlerdir.

Kültürel alanda, iş ile okul birlik-teliğinin ifadesi olan yaygın eğitimin müstesna bir örneği olmuşlardır. İçerisinde doğru derinleşmiş, tüm varlığa şefkat nazarıyla bakan bir dindarlığı temsil etmişlerdir. Türk çalışma hayatında, asırları aşan birikimlerden çıkan bir iş ahlakının oluşmasını ve kültürleşmesini sağlamışlardır.

Dipnotlar

1. Köprülü, (1999), a.g.e., s. 87.
2. Köprülü, a.g.e., s. 92.
3. Demir, a.g.e., s. 323.
4. Güllülü, a.g.e., s. 72.
5. Bayram, a.g.e., s. 133.
6. Güllülü, a.g.e., s. 82-83.
7. Bayram, a.g.e., s. 134.
8. Mahmut Özdevecioğlu, *Ahilik Teşkilatından Günümüz İşletmelerine İş Ahlakı ve Sosyal Sorumluluk Anlayışı*, Kayseri Ticaret Odası Yayınları, Kayseri 1997, s. 7.

9. Refik Soykut, *Orta Yol Ahilik*, Güneş Matbaacılık T.A.Ş., Ankara 1971, s. 131.

10. Yaman, a.g.m., s. 27-29.

11. Beşir Hamitoğulları, "İktisadi Kalkınmamızda Ahiliğin Anlamı ve Önemi", *Ahilik ve Esnaf*, Yaylacılık Matbaası, İstanbul 1986, s. 144.

12. Anadolu, a.g.e., s. 79-80.

13. Ahmet Tabakoğlu, "Ahilik ve Gençlik" *Ahilik ve Esnaf*, Yaylacılık Matbaası, İstanbul 1986, s. 195-201.

14. Halil İnalçık, "Ahilik, Toplum, Devlet" *II. Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu Bildirileri*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1999, s. 192-193.

15. Torun, a.g.e., s. 15.

16. Adnan Gülerman-Sevda Taştekel, *Ahi Teşkilatının Türk Toplumunun Sosyal ve Ekonomik Yapısı Üzerindeki Etkileri*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1993, s. 7 ve 11.

17. Carl Allen Pitt, "Ortaçağ Esnaf Birlikleri ve Bilgi İletişimi" *Mason Dergisi*, (The New Age-Kasım 1980 den), S: 40-41, 1981, s. 16.

18. Ayşe Ulusoy, "Devlet Ana Romanında Ahilik Teşkilatı", *Milli Folklor Dergisi*, C:5, S:36, 1997, s. 52-53.

DR. FAHRİ SOLAK

Ahilikte bireysel ahlak, her zaman ön planda olmuştur

Ahi teşkilatında bireysel ahlak, her zaman ön planda olmuştur. Ahi teşkilatına girebilecek insan ve meslek grupları olduğu gibi giremeyecek insan ve meslek grupları da vardır. Yani toplu bir ahlakçılık vurgusu değil, bireysel ahlakın ön planda olduğu bir yapı söz konusudur.

RÖPORTAJ: AHMET YILDIZ

Ahilik nedir? Ahilik kelimesinin kökeni neye dayanıyor?

Ahilik, birçok kültürde farklı kavramlarla karşılığını bulan bir yiğitlik ülküsünü, bir faziletli ve asil insan tipini, yani kendi kişisel çıkarımın ötesinde toplumsal katkıyı esas alan, diğergamlık gösterebilen bir insan tipini ifade eder. Batı'da şövalyelik, İran'da civanmertlik, Japonya'da samuraylık, eski Türklerde alplik, Arapça kardeşim anlamına gelen ahinin farklı kültürlerdeki karşılığıdır.

Fütüvvetnamelerin Ahilikteki yeri nedir?

Fütüvvetnameler, Selçuklu Dönemi Anadolu'sunda Ahilik teşkilatı olarak bildiğimiz esnaf teşkilatının

bir tür nizamnamesini oluşturmaktadır. Fütüvvetnameler; Ahi birliklerinin geleneklerini, işleyiş esaslarını, tabi oldukları ahlaki ilkeleri, bir ahinin ya da bir esnaf birliği üyesinin sahip olması gereken nitelikleri sıralayan, içeren eserler olarak karşımıza çıkmaktadır. Fütüvvetin esasları, fütüvete kabul şartları, hangi durumlarda üyelerin fütüvvetten düşürüleceği, meslek mensuplarının tabi oldukları silsile gibi hususlar düzenlenmiştir. Fütüvvetnamelerin özeti; "eline, diline, belin sahip olmak" olarak özetlenebilir.

Fütüvvetnameler, yani Ahilik ilkelerini belirleyen temel kitaplar, Ahilik teşkilatı yanında Bektaşilik, Rufailik, Kalenderilik, Melamilik gibi fark-

lı ekoller tarafından da benimsenen metinlerdir. Yani tektipleştirme söz konusu değildir. Modern dünyada daha fazla ötekileştirici bir yaklaşım vardır ama bu durumu Ahilikte görmeyiz. Fütüvvetnamelerdeki ilkeler, farklı ekoller tarafından da benimsenebilmektedir.

Ahi teşkilatında bireysel ahlak, her zaman ön planda olmuştur. Ahi teşkilatına girebilecek insan ve meslek grupları olduğu gibi giremeyecek insan ve meslek grupları da vardır. Yani toplu bir ahlakçılık vurgusu değil, bireysel ahlakın ön planda olduğu bir yapı söz konusudur. Mesleki hiyerarşinin belli bir kademeye elde edilebildiği bir sistemdir. Yamaklıktan başlıyor, sonra çırak oluyor, kalfa oluyor, usta oluyor ve bunların her birinin mesleğine göre süreleri var. Kuyumcu meslek grubunda bir çırak beş yıl çalışıyorsa başka bir meslek grubunda üç yıl da olabiliyor. Ama hepsinin oturmuş bir sistemi var.

Ahilikte Ahi Evran'ın önemli bir yeri var. Kimdir Ahi Evran?

Fütüvvet, feta teşkilatları, Arap toplumundan beri varlığı bilinen oluşumlardır. Bu teşkilatın Anadolu'da örgütlenmesini, yaygınlaşmasını sağlayan önemli isimlerden biri de Ahi

Evran'dır. Tam adı Şeyh Nasıruddin el-Hoyi olan Ahi Evran, bir debağdır, tabak işiyle uğraşan bir Anadolu erenidir. İsminden de anlaşılacağı gibi İran'ın Hoy şehrinde doğmuştur. Miladi 1260'larda Kırşehir'de öldüğü kabul edilmektedir.

Selçuklular Dönemi'nde 13. yüzyılın ikinci yarısından 14. yüzyıla kadar Anadolu'da fütüvvetnamelerde çizilen esaslar çerçevesinde çok yaygın bir teşkilat hâline gelmesini sağlamıştır. 13. yüzyıl önemlidir çünkü Türkmen kabilelerinin Anadolu'ya göç ettiği, bir tutunma gayretinin olduğu bir ortamda yeniden üs kurmak için bir dayanışma, örgütlenme zorunluluğu ön plana çıkmıştır.

Ahilik teşkilatının kasabalara, köylere kadar yaygın bir örgütlenme sağlamasındaki sosyal ve siyasal sebepler nelerdir? Nasıl böyle yaygın bir örgütlenme sağlayabildi?

Ahilik teşkilatını bu kadar yaygın, kalıcı ve etkili hâle getiren, Ahi teşkilatlarının o dönem Anadolu'sunda kültürel, ekonomik ve siyasal sistem arasındaki uyumu sağlamış olmasıdır. Bu, modern dünya için de söylenebilir. Eğer bir toplumdaki siyasal sistem ile kültürel sistem arasında uyumsuzluk varsa o toplumun genel amaçlarına ulaşması zordur. Bu durum bugün az gelişmiş ülkelerde görülmektedir.

Bu çerçeveden bakıldığında Ahilik teşkilatı bir meslek birliğidir, ama aynı zamanda gençlerin, çırakların eğitiminin esas alındığı bir eğitim kurumudur; gençlere binicilik, ok atma gibi eğitimlerin verildiği bir gençlik örgütüdür; aynı zamanda bunlar bir tasavvuf ekolüne mensupturlar, zaten zaviye adı onu çağrıştırmaktadır. Yani sadece ekonomik amaçları ön plana çıkmış bir yapıdan değil, komplike bir yapı-

DR. FAHRİ SOLAK

1965 yılında İstanbul'da doğdu. 1988 yılında İ. Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun oldu. Marmara Üniversitesi İktisat Anabilim Dalında yüksek lisans ve doktora öğrenimini tamamladı. 2000-2001 Öğretim yılında Kırgızistan'ın Celalabad kentinde bulunan Türk-Kırgız İşletme Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak ders verdi. 2003-2006 yılları arası, Başbakanlık, TİKA Kırgızistan Ülke Koordinatörlüğü görevinde bulundu. Görev süresinin sonunda, Kırgız Devlet Başkanı tarafından, Türkiye-Kırgızistan ilişkilerine katkılarından dolayı "Üstün Hizmet Ödülü" ile ödüllendirildi. İstanbul Ticaret Odası Başkan Orta Asya Danışmanı (2007-2013), Marmara Üniversitesi, Türk Cumhuriyetleri ve Akraba Topluluklar Rektör Danışmanı (2010-2014), TRT'de Türkistan Gündemi Programı Sunucusu (2010-2013) ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarında yönetici olarak görev yaptı. Halen Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak çalışıyor ve Orta Asya ile ilgili araştırmalarına devam ediyor.

dan söz ediyorum. Bir toplumsal hayatta insanların kültürel ihtiyaçlarına karşılık bulabilecekleri, eğitimle ilgili ihtiyaçlarını bir ölçüde karşılayabilecekleri, gençlerin gençlik enerjilerini kanalize edebilecekleri; düğünde, bayramda, törende insanların dayanışabilecekleri komple bir sistem kurulmuştur. Anadolu'ya yerleşmeye, tutunmaya çalışan Türkmen kabilelerinin ekonomik, kültürel, siyasi, dinî ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir sistem üretilmiştir. Bu hâliyle İslam coğrafyasına has bir sistemdir. Araplarda fütüvvet olarak bilinir ve Anadolu'ya gelindiğinde Türklerin alperenlik, aklılık, cen-gaverlik özelliğiyle Ahilik teşkilatına dönüşür. Moğol istilası sırasında veya siyasi istikrarın kesintiye uğradığı devirlerde Ahi teşkilatının şehirlerde asayişin korunması dâhil birtakım roller üstlendiği de bilinmektedir.

Bir toplumdaki cemaat, tarikat ve benzeri örgütlenmeler ile en üst örgütlenme sistemi olan devlet arasında ara bir katmanda yer aldığı söylenebilir mi Ahilik teşkilatının?

Ahi teşkilatı, esnaf arasındaki ihtilafları büyük ölçüde çözme gücüne sahiptir. Çünkü meşruiyeti kabul edilmiş bir yapıdır. Yani ufak tefek sorunlar olduğunda Ahi büyükleri tarafından çözülüyor ve mümkün mertebe enaf arasındaki ihtilafların Kadı'ya gitmeden, devlet otoritesine başvurmadan çözülmesi yoluna gidiliyor. Bu uygulama aslında tarihte kalmış bir örnek değil, bugün de bunun farklı uzantılarını görebilmekteyiz. Örneğin Ombudsmanlık gibi arabuluculuk kurumları oluşturulmaya çalışılıyor. Bununla birlikte Anadolu'da bir köyde, kasabada ortaya çıkan ihtilaflar tercihen köy içerisinde çözülür. Yani ihtiyar heyeti, muhtar, ak sakallılar arasında çözülür. Anado-

lu'da çok yakın zamanlara kadar iki komşunun birbirini karakola şikâyet etmesi, mahkemeye vermesi, hoş görülen bir şey değildi. Bu, Ahi felsefesinin o günden bugüne kadar gelen kodun taşınmasıdır. Tabii sadece aynı zaviyeye, hatta aynı dine mensup olanlar arasında değil, farklı zaviye ve din mensupları arasındaki ihtilafların çözüldüğüne dair de pek çok örnek vardır kaynaklarda.

Ahiliğin ilkeleri nelerdir?

Ahiliğin ilkeleri büyük oranda fütüvvetnamelerde sıralanmıştır. Burada ticaret mensuplarının uyması gereken ahlaki ilkeler ve sahip olması gereken nitelikler sıralanmıştır. Genelinde dinî vurgular ve ahlaki tavsiyeler ön plandadır. Allah'tan başkasına kul olmamak; devlet adamlarına muhtaç olmamak, kendine yeterli olmak, bencillik yapmamak, kibirden uzak durmak; merhamet, dürüstlük gibi temel ilkeler vurgulanmaktadır.

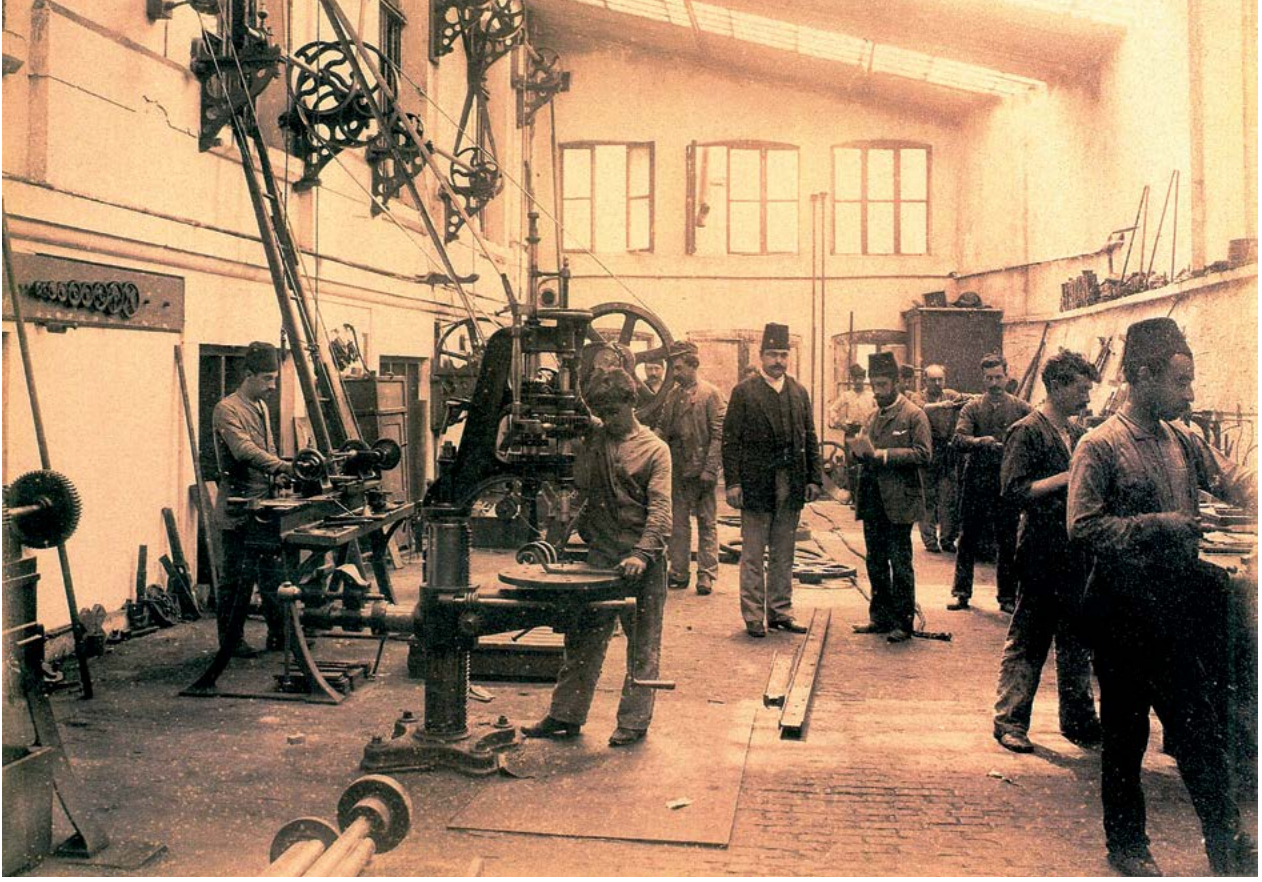
Mesleğe sadakat, kendi tarikat silsilesine sadakatle özdeşleşmiş bir hâldedir. Bir bakırcı ustası yaptığı işe hile

karıştırdığında ustasını, pirini ve bu silsilenin dayandığı Peygamber'i inciteceğini düşünür. Dolayısıyla geleneksel dönemde ister mimari eserlere baktın ister bir kapı tokmağına ister bir caminin ya da medresenin kapısına, bunların her biri sanat eseri özelliğindedir. Çünkü onu yapan usta, bütün birikimini, enerjisini, dikkatini ona vermektedir. Anıt eseri yapmak için üretmiyorlar ama yaptığı iş bir anıt esere dönüşüyor. Yaptığı şey aş evi, sıbyan mektebi, köprüdür, yoksa bir dikili taş yapmıyor. Sivas'ta caminin minberi, mihrabı ya da cümle kapısı, her biri bir ihtiyacı görüyor ama sanatkârlık ruhunu kattığı için bir sanat eserine dönüşüyor.

Dolayısıyla Ahilikteki meslek anlayışı da bu temel ilkeyle hareket ediyor. İşine hile karıştırmayacaksınız. Bir esnaf yanlış bir davranışta bulunduğu anda "Bu yaptığın esnaflığa yakışıyor mu?" der. Bu sözünün Ahiliğe dayandığını, fütüvvetnamelerde yer bulduğunu, bu geleneğin kültürel kodlarını taşıdığını bilmez. Örneğin "pabucu dama atılmak" deyimini yine bu kültürel kodların bir ifadesidir. Bir ayakkabı ustası, yaptığı ayakkabıda, pabuçta hile yapmakta ısrar ederse o çarşının büyükleri, o pabucu alır, dama atar. Yaptığı pabucu dama atılan usta, o çarşıda artık iş yapamaz hâle gelir. Çünkü hile yaptığı artık deşifre edilmiştir.

Ayrıca aynı ürünü üreten esnaf bir çarşıda yer alırlardı. Bugün de benzeri bir durum vardır. Organize sanayi bölgeleri veya çeşitli alanlarda yoğunlaşmış çarşılar gibi. Bunun bir sebebi, tüketicinin istediği bir malı, envai çeşidiyle bir pazarda bulmanın kolaylığı iken diğer bir nedeni de hile yapılmasına, insanların aldatılmasına karşı esnafın birbirini kontrol etmesi, otokontrolü sağlamasıdır.

.....
Ahilik, birçok kültürde farklı kavramlarla karşılığını bulan bir yiğitlik ülküsünü, bir faziletli ve asil insan tipini, yani kendi kişisel çıkarının ötesinde toplumsal katkıyı esas alan, diğergamlık gösterebilen bir insan tipini ifade eder. Batı'da şövalyelik, İran'da civanmertlik, Japonya'da samuraylık, eski Türklerde alplik, Arapça kardeşim anlamına gelen ahinin farklı kültürlerdeki karşılığıdır.

Kısaca Ahilik, bu felsefeyi benimsemiş olanların bir ruh hâlidir. Ahlaki ilkeleri özümsemiş ve mesleğini bu çerçevede yürüten insanların oluşturduğu bir toplumsal örgütten söz ediyoruz.

Ahilik teşkilatının devletle ilişkileri nasıldı?

Tarihsel olarak baktığımızda toplumlar zaman zaman siyasi ve iktisadi buhranlar yaşayabilmektedir. Buhran dönemlerinde toplumsal güç odakları arasında çekişmeler olduğu biliniyor. Ancak asırlarca devam eden Ahilik, fütüvvet ilkeleri ile o günün şartlarında belli bir siyasi pozisyonda yer almak arasında ayırım yapmalıyız. Moğol istilasının olduğu, Anadolu'nun beyliklere bölündüğü, padişah değişimlerinin yaşandığı bir dönemde Ahilerin siyasi bir pozisyon almasının kalıcı, bugüne dönük bir yönü bulunmamaktadır.

Ekonomik, sosyal, kültürel gibi çok boyutlu bir örgütlenme olan Ahiliğin siyasetle çok yakın ilişkisi olması da bir noktada kaçınılmaz oluyor. Ahi Evran bu

sebeple mi bir isyan sonucunda öldürüldü?

Set kuşanma diye bir şey vardır. Bu, sadece ustaların ustalık beratı aldıklarında kuşandıkları bir şey değildir. Padişahlar tahta geçtiğinde cülus töreni yapılır ve onlar da benzer bir törenle tahta otururlar. Geleneksel dönemde Ahi şeyhlerinin, padişahların tahta geçmelerinde ve meşruiyet kazanmalarında önemli rolleri olduğu bilinmektedir. Bir tür meşruiyet süreçlerinden birini oluşturmaktadır. Meşruiyetini tamamen buradan aldığı elbette söylenemez ama toplumsal kesimlerin mevcut yönetime olan bir tür onayı anlamına gelen sembolik törenlerdir. Bu anlamda siyasi boyutu şüphesiz vardır.

Ahiliğin ortadan kalkması ne zaman gerçekleşiyor?

Osmanlı'yı ele aldığımızda 19. yüzyılda Sanayi Devrimi'nin ortaya çıkması, yabancı sanayi mamüllerinin Osmanlı pazarına girmeye başlamasıyla birlikte Osmanlı'daki geleneksel üretim ilişkileri dağılıyor. 19.

yüzyılın ortalarına kadar Batı sanayi mamüllerine karşı direnmeye çalışılıyor ama geleneksel üretim yapısını sürdürmek mümkün olmuyor. Özellikle demiryollarının yaygınlaşmasıyla birlikte ithal mallar iç bölgelere kadar ulaşınca esnaf sistemi değişikliğe uğruyor. Bu çerçevede 1860'lardan itibaren yeni düzenlemeler yapılmaya başlıyor. Mesela 1879'da İstanbul Ticaret Odası açılıyor. 1910'da Ticaret ve Sanayi Odası Nizamnamesi yayınlanıyor. Cumhuriyet'ten sonra 1923-24'te ise esnaf birlikleri tarihe karışıyor. 19. yüzyıldan başlayıp yeni ekonomi, yeni üretim biçiminin devreye girmesi, geleneksel üretim biçiminin değişmesiyle örgütlenme biçimi de değişiyor. Cumhuriyet'le birlikte Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Meslek Birlikleri, Esnaf Odaları gibi yeni bir yapı ortaya çıkıyor, böylece modern döneme geçiliyor.

Yani Ahilik, Sanayi Devrimi öncesi örgütlenme biçimi, öyle mi?

Tabii, geleneksel dönemin ihtiyaçlarını karşılayan bir kurumdur, mes-

lek örgütüdür. O dönemde sadece bir meslek örgütü olmanın ötesinde toplumsal bir örgüte de dönüşmüştür. Kendi kendine yeterliliği esas alan, aile esasına dayalı bir üretim biçimidir. Kırşehir’de üretilenin büyük oranda Kırşehir’de tüketildiği, hammaddenin o bölgede üretilip o bölgede tüketildiği, esnaf örgütlenmesinin talebi esas alarak örgütlendiği bir kurumsallaşmadır. Örneğin geleneksel dönemde bir sandığa ihtiyacınız varsa marangoza gidip bir sandık sipariş ediyorsunuz. O marangoz, bu sandığın kim tarafından hangi ihtiyaç için kullanılacağını biliyor. Kızının çeyizinde veya evinin bir ihtiyacında... Ama şimdi bir mobilyacıya gittiğinizde o mobilyayı üreten usta veya fabrika, bu sandığı kimin kullanacağını bilmiyor. İstanbul’da mı kullanılacak yoksa Paris veya başka bir yerde mi? Yani daha anonim, daha kitlesel bir üretim söz konusudur. Hammaddenin nereden temin edileceği ve üretilen ürünün nerede tüketileceği anonimleşiyor. Bu da yeni örgütlenme biçimlerini getiriyor.

Batı’da da geleneksel üretim biçimleri olarak loncalar, meslek birlikleri var. Yani bu örgütlenme biçimi sadece bize has olan bir durum da değil. Kısaca toplumsal ihtiyaçlar gibi, bu ihtiyaçları karşılamak için üretilen toplumsal ilişki ve örgütlenmeler de birbirine benziyor.

Ahilik teşkilatı bugün bizim için ne anlam ifade ediyor? Motamot alıp bugüne aktarabilir miyiz, yoksa kendi devrini tamamlamış bir sistem mi?

Ahilik teşkilatını bugüne motamot nasıl uygulayabiliriz şeklinde bir arayış doğru değil. Her dönemin kendine göre ihtiyaçları, sosyal bir yapısı var. Yani 14. yüzyılın üretim biçimi ve örgütlenme ilişkileri ile 21. yüzyılın

.....
Ahilik teşkilatını bugüne motamot nasıl uygulayabiliriz şeklinde bir arayış doğru değil. Her dönemin kendine göre ihtiyaçları, sosyal bir yapısı var. Yani 14. yüzyılın üretim biçimi ve örgütlenme ilişkileri ile 21. yüzyılın aynı değil. Şablonculuktan kaçınmak lazım.

aynı değil. 14. yüzyılın Kırşehir’i ile bugünkü İstanbul’un sorunları bir değil. Şablonculuktan kaçınmak lazım.

Günümüzde Ahilik teşkilatını temsil eden tek bir kurumdan bahsedemeyiz. Sendikalar, iş adamları dernekleri, bazı bakanlıklar temsil edebilmektedir. Ayrıca Ahiliği motamot bugüne getirdiğimizde sorunlarımızın çözüleceği de söylenemez. Belki şu yapılabilir: 13, 14. yüzyıllarda Anadolu’daki halkın sorunları hangi tarihi hafıza, hangi kodlarla çözülmüş, neler üretilmiş, hangi kurumsal, sosyal ilişkiler geliştirilmiş, bunlar tespit edildikten sonra bugün bizim karşılaştığımız sorunlar neler, buna kendi hafızamızla, tarihsel birikimimizle, kültürel kodlarımızla nasıl çözüm üretilebilir, bu anlamda çok yardımcı olabilir Ahilik tecrübesi. Ama birebir kopya ederek, monte ederek model hâline getirmek, işimizi kolaylaşturmaz.

Kısaca o günkü kurumsal yapıyı bugüne adapte etmeye girmeden, hangi sorunlarla karşılaşıyoruz, bu sorunlara nasıl çözümler üretiyoruz? Son derece basitleştirerek, yalınlaştırarak, anlamaya dönük bir gayretle meseleyi ele alıp çözüm üretme çabasında olmalıyız. Bir tür fetişleştirme de doğru değil, “Bu, 14. yüzyılda kalmış arkaik bir kurum, bugünle ne alakası var” demek de doğru değil. İki aşırı uç arasında yer almak yerine geçmişte nasıl sorunlarla karşılaşılmış, nasıl çözümler üretilmiş, buna karşın biz bugün ne tür sorunlar yaşıyoruz, bu sorunları kendi tarihsel, kültürel, örfi, geleneksel tecrübemiz ve birikimimizle çözebilir miyiz, diye bakıp oradaki birtakım tecrübelerden yararlanabiliriz.

Hocam, yaptığınız açıklamalar için teşekkür ediyorum.
 Ben teşekkür ederim.

ASR-I SAÂDET'TE TİCARET VE TÜCCAR SAHÂBÎLER

MUHAMMED EMİN YILDIRIM

15

MUHAMMED EMİN YILDIRIM

ASR-I SAÂDET'TE TİCARET VE TÜCCAR SAHÂBÎLER

15

igiAD
YAYINLARI

igiAD
YAYINLARI

ASR-I SAÂDET'TE TİCARET VE TÜCCAR SAHÂBÎLER

MUHAMMED EMİN YILDIRIM

Sahâbe'nin ilim kalelerinden biri olan Abdullah b. Mes'ûd (ra) Efendimiz'in (sas) şöyle buyurduğunu bize aktarır: Ancak iki kişiye hased/gıpta edilir. Bunlardan ilki; Allah'ın kendisine verdiği malı hak yolunda harcayan tüccar, diğeri ise Allah'ın kendisine verdiği ilim ve hikmete göre karar veren ve onu başkalarına öğreten âlim. Tüccar ve âlim...

Biri, el emeğiyle, alın teriyle kazandığı malı Allah yolunda harcarak, diğeri ise kendisine bahşedilen ilmi yine Allah'ın memnun olacağı şekilde kullanarak gıpta edilecek kametlere erişmişlerdir.

Muhammed Emin Yıldırım kitabını, zor zaman ve zeminlerde helal daire içinde ticaretlerini yapmaya çalışan, kazandıklarını da Allah yolunda harcamaktan bir an geri durmayan, bu amelleriyle de hiçbir gölgenin olmadığı gün arşın gölgesinde gölgelenme ikramını kazanan, özü ve sözü doğru olan tüm tüccarlara ithaf ediyor.

Bilgi için: 0212 544 96 00 info@igiad.com

Ahilik ve iş ahlaki*

Üretici ile tüketici, devlet ile halk, emek ile sermayenin barışık olduğu bir iş ortamının sağlanması, sağlam bir ekonomik yapı için gerekli bir koşuldur. Bu ortamın Ahilik teşkilatının var olduğu dönemlerde Anadolu'da sağlandığı görülmektedir.

YRD. DOÇ. DR. NURETTİN ÖZTÜRK

ZONGULDAK KARAELEMAN ÜNİVERSİTESİ, ÇAYCUMA İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ, İKTİSAT BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYESİ

AHLAK ile sanatın uyumlu bileşimi olarak tarif edilen Ahilik, Anadolu'da XIII. yüzyılın başından itibaren görülmeye başlanmış, başta Kayseri, Konya ve nihayetinde Kırşehir'de esnaf birlikleri olarak teşekkül etmiş bir sosyo-ekonomik müesseseleşmenin adıdır.

Amacı, zenginle fakir, üretici ile tüketici, emek ile sermaye, halk ile devlet arasında iyi ve sağlam ilişkiler kurarak "sosyal adaleti" gerçekleştirmek olan Ahilik, bu amacına, sağlam bir teşkilatlanma modeli ve köklü bir eğitim sistemi aracılığıyla ulaşmaya çalışmıştır. Ayrıca yerleşik hayata geçiş esnasında birbirleriyle çatışma içerisinde olan grupları uzlaştırmak, zayıflayan boy ve aşiret bağlarının yerine, yerleşik hayat şekline uygun koruyucu değerler koymak, toplumun huzurunu temin etmek de en büyük uğraşı idi.

Ahilik, toplumun bütün varlıklarına üç-beş kişinin hâkim olmasına müsaade eden bir teşkilatlanmanın adı değil, toplumun orta kesiminin kalkınmasına yardımcı olan bir örgütlenmenin adıydı.

Bugün Japonya ve Almanya'nın bazı meslek ve ticari konularda Ahilik'ten yararlandığı¹ düşünülürse Ahilik sisteminin, üzerinde gerekli araştırmalar yapılarak ortaya konmasının bir zorunluluk olduğu karşımıza çıkar.

Ahilik beş temel sahada fonksiyonunu yerine getirmiştir: ahlaki, ekonomik, sosyal, siyasi ve askerî sahalarda. Bu çalışmada Ahiliğin yalnızca sosyo-ekonomik boyutu ele alınmakta, fütüvvet ve Ahilik ile ilgili temel görüşlere değinilmekte, sosyal ve ekonomik hayatta Ahiliğin gördüğü roller üzerinde durulmakta, Osmanlı ekonomisini güçlü kılan temel prensipler bu şekilde ortaya konduktan sonra günümüz açısından önemli bir konu olan "İş Ahlakı" konusu Ahilik gözlüğüyle ele alınmaktadır.

AHİLİĞİN SOSYO-EKONOMİK YAŞANTIYI DÜZENLEMEDEKİ ROLÜ

Ahiler, ilk başlarda sadece debbağlık ve ona bağlı deri işçiliğiyle uğraşırken, sanat kolları sonradan otuz ikiye

kadar çıkmıştır. Örgütün gerçekleştirdiği sağlam mesleki ve ahlaki düzen, karşılıklı dayanışma ve yardımlaşma; Ahilerin öteki esnaf ve sanatkârlar üzerinde etki ve üstünlük kurmaları sonucunu doğurmuştur. Zamanla, Osmanlı ülkesindeki bütün Türk esnaf, sanatkâr ve meslek sahipleri, Ahi Babalardan veya onların yetki verdiği kişilerden aldıkları yeterlilik ve izin belgeleriyle iş görür duruma gelmişlerdir. Böylece her şehir ve kasabadaki esnaf ve sanatkâr grupları için çarşılar, arastalar, uzun çarşılar, kapalı çarşılar kurulmuş, her türlü iş, bu esnaf birliklerince görülmüştür.²

Bu arada esnafın meslek ve sanatları için gerekli hammadde alım, satım, onların işlenmesi, işlendikten sonra alınıp satılması; kanunnameler, tüzükler, narh ayarlamaları ile kontrol edilmiştir.³ Bu şekilde sosyoekonomik hayatın düzenli bir şekilde sürdürülmesi sağlanmıştır.

BİR OTOKONTROL MÜESSESESİ OLARAK AHİLİK

Osmanlı Dönemi'nde bazı malların üretim miktarları ve şekilleri devlet tarafından kararlaştırılır ve bunun dışında imalata izin verilmezdi. Örneğin, fırıncıların çıkardığı ekmeğin cinsleri belirlenmişti. Öncelikle savaş yıllarında normal ekmeğin dışında lüks sayılan ekmeğin cinslerinin çıkarılmasına izin verilmezdi. Bu sınırlamalara rağmen kuralları bozan olursa Divan'a kadar varan şikâyetler yapılırdı. Nitekim bunun bir örneğini 1665 yılında İstanbul fırıncıları tarafından yapılmış bir müracaatta görmekteyiz.

Esnaf, kendi kendini kontrol ediyor ve şikâyetle bulunabiliyordu.⁴

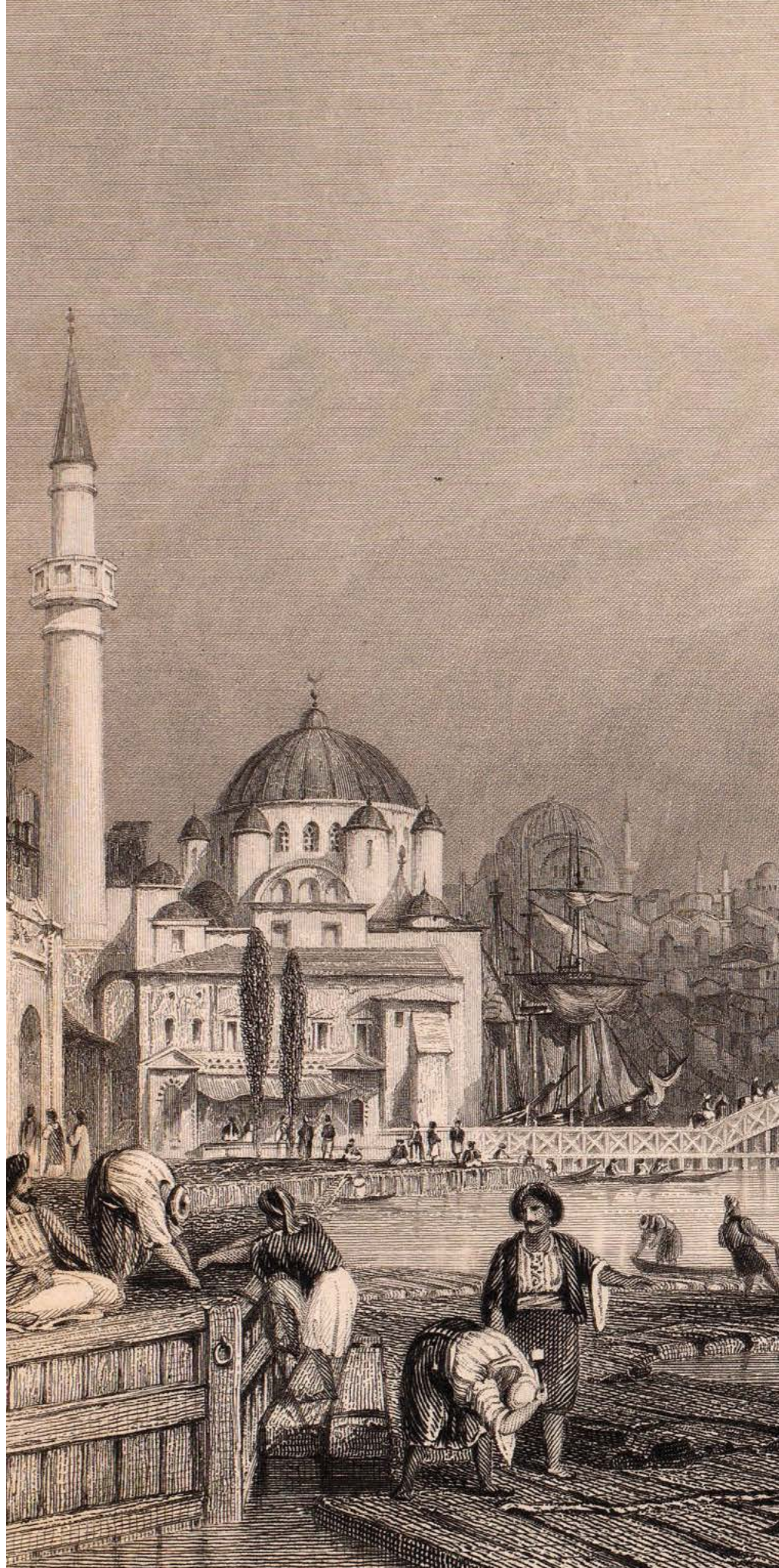
Osmanlı esnafının işyeri açabilmesi için bir heyet huzurunda ustalığını kanıtlaması gerekirdi. Hatta bir kalfa, bütün şartları taşısa ve ustalık belgesi olsa dahi, sanatını yürüteceği uygun bir işyeri yoksa, o zamanın deyimıyla “münhal bir gedik yoksa” yine işyeri açamazdı. Çünkü işyeri sayısı sınırlı idi ve bu sayının artırılıp artırılmayacağına Esnaf Yönetim Kurulu karar verirdi. Bununla beraber son dönemlerde alışılmışın dışında işyeri açmaya kalkışanlar oluyorsa da otokontrol müessesesi bu konuda iyi çalışıyor ve şikâyetlerde bulunabiliyordu.⁵

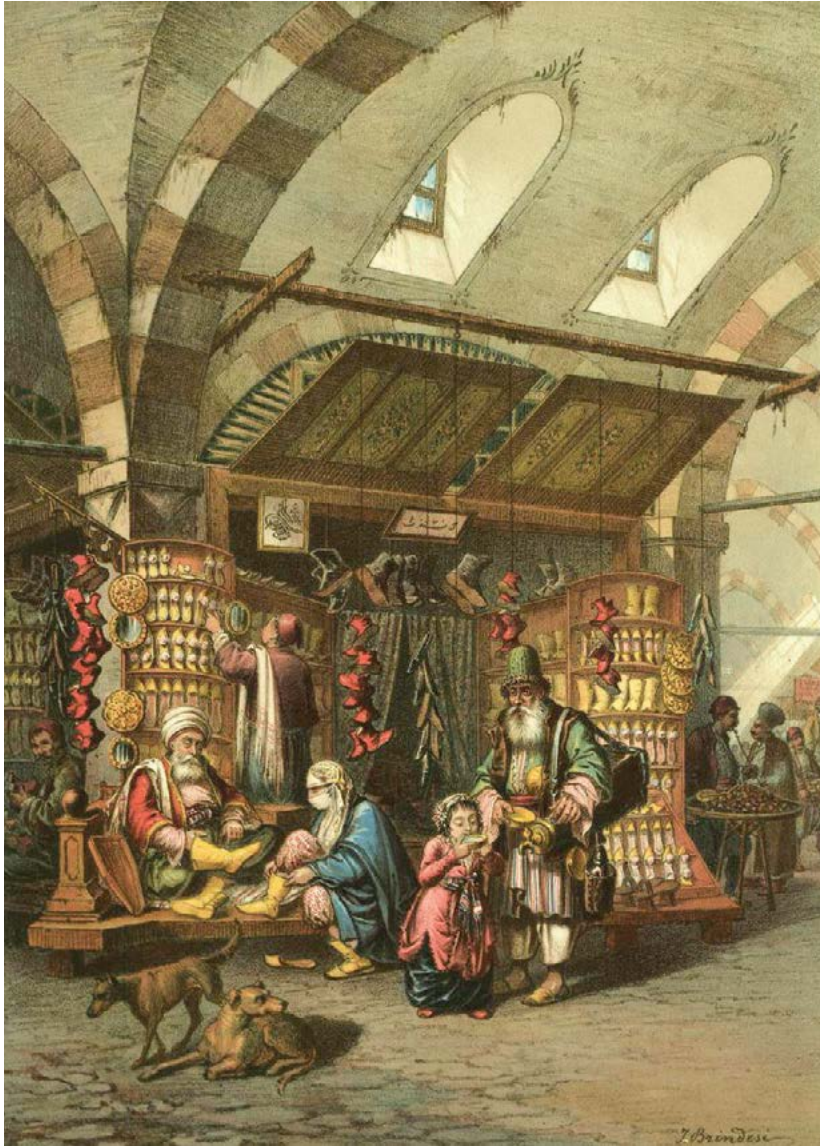
Ahilik sisteminde inanarak ve bütün gücüyle çalışarak üretme, sadece bencil bir düşünceyle değil, başkaları için, halk için, toplum refahı için dürüstçe üretme ve güçlüye göre değil, adalet ve hak üzere paylaşırma anlayışı, zaman içerisinde sıkı bir otokontrol sistemini geliştirmiştir.

İŞ AHLAKI VE AHİLİK DÜŞÜNCESİ

İş ahlakı, bir meslekle ilgili herkes tarafından benimsenmiş, genel kabul görmüş ve o mesleğe mensup olanların ulaşmak için gayret ettikleri, aykırı hareket edenleri kınama, ayıplama, yalnızlığa terk etme, işbirliği yapma gibi yollarla cezalandırdıkları, ideal tavır, davranış, hareket ve düşünce biçimidir.⁶

Bütün geri kalmış toplumların ortak özelliklerinden birisi, ya ahlaki kuralların çözülmesi veya tarifteki ideal olma vasfını, dolayısıyla dinamizmini yitirerek çürümesi ve birtakım katı ve anlamsız kurallar hâline dönüşmesidir. Böyle toplumların yeniden canlanıp hayatiyet bulabilmesi için, ahlaki kavramların yeniden yorumlanması,

.....

Ahlak, eşya gibi, teknoloji gibi, hatta bilim gibi ithal malı bir meta değildir. İlerlemek isteyen bir toplum, kendi tarihi, sosyal ve kültürel değerlerinden hareketle, kendi "ideal" ahlakını oluşturmaya çalışmalıdır.

.....

ahlaki değerlerin ideal ölçülere kavuşturulması gerekir. Bunun dışında bir yol takip etmek, başka toplumların kıymet hükümlerine sarılmak, sağlıklı bir davranış tarzı değildir. Başka bir deyişle ahlak, eşya gibi, teknoloji gibi, hatta bilim gibi ithal malı bir meta değildir. İlerlemek isteyen bir top-

lum, kendi tarihi, sosyal ve kültürel değerlerinden hareketle, kendi "ideal" ahlakını oluşturmaya çalışmalıdır. Genel ahlak için varılan bu hüküm, onun bir parçası olan iş ahlakı için de geçerlidir.⁷

Bilindiği gibi, iş hayatımızda rüşvet, vurgun peşinden koşma, kalitesiz

mal üretme, vergi kaçırma, lüks tüketim için aşırı kâr peşinden koşma, halyali ihracat vb. sorunlar iş ahlakının üzerinde durduğu ve çözmeye çalıştığı sorunlardır.

Bu tür sorunların çözümü için maziden devraldığımız bütün değer hükümlerini zamanın icaplarına göre yeniden yorumlayarak bunlara yeni anlamlar ve yeni fonksiyonlar yükleyip yepyeni bir iş ahlakı ve müteşebbis ideolojisi oluşturulmalıdır. Bizim ahlak anlayışımızın temelinde Ahilik vardır.

Günümüzde, üretici ile tüketici, devlet ile halk, emek ile sermayenin barışık olduğu bir iş yaşamı ortamının sağlanması, sağlam bir ekonomik yapı için gerekli bir koşuldur. Bu ortamın Ahilik teşkilatının varolduğu dönemlerde Anadolu'da sağlandığı görülmektedir. Aynı barışık iş ortamının tekrar sağlanması bugün de mümkündür.

Dipnotlar

* Bu makale, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yayınlanan "Ahilik Teşkilatı ve Günümüz Ekonomisi, Çalışma Hayatı ve İş Ahlakı Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı makalemden faydalanarak hazırlanmıştır.

1. Galip Demir, "Ahilik Sisteminde Emek ve Sermaye Barışiktır", Beyaz Eşya Dergisi, İstanbul, Ekim 1993, ss. 90-91.

2. Neşet Çağatay, "Ahilik Nedir?", Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları No:137, Ankara: 1990, s. 35.

3. A.g.k., s. 35.

4. İhsan Cora, Ahilik Örgütünün Osmanlı Toplumundaki Yeri ve Ahilik Örgütü İlkelerinin Günümüz Esnaf ve Zanaatkarlarına Uyarlanabilirliği, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul: 1990, s.44.

5. A.g.k., s. 62.

6. Mehmet Şahin, "İş Ahlakının İktisadi Gelişmedeki Önemi Üzerine Bir Deneme", Türk Kültürü ve Ahilik, (XXI. Ahilik Bayramı Sempozyumu Tebliğleri), Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, No.1, İstanbul: 1986, s. 110.

7. A.g.k., s. 111.

Ahilik düşüncesinde iktisadi hayat

İslam inancındaki yardımlaşma, kul hakkı, servet biriktirmeme ve insanlara faydalı olma ve çalışma emirleri, Ahilik düşüncesindeki iktisadi düzenlemelerin temelini teşkil etmiştir.

PROF. DR. MEHMET KARAGÜL

MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ, İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ

MİLLETLERİN iktisadi hayatlarını ve sistemlerini, sahip olduğu değerlerden ayrı düşünmek mümkün değildir. Yayılmacı ve sömürgeci Batı'nın türettiği, *serbest rekabet ve özgürlük*

gibi hoş kavramlarla dünyaya dayattığı *kapitalist* iktisadi yaklaşımla, bu iktisadın türevi olan ve kendini *eşitlikçi* bir söylemlerle sunan *sosyalist* iktisadi felsefenin her ikisinde de esasen

emeğin ürünü olan serveti paylaşmak yerine, tam tersi, gücünün elinde biriktirmenin temel amaç edinildiği görülmektedir.

13. yy'dan 18. yy'a kadar Anadolu'da etkin olan ve Osmanlı Devleti'nin Anadolu'yla birlikte tüm Balkan ve Ortadoğu topraklarında hüküm sürmesinde; iktisadi yönden olduğu kadar sosyal ve askerî yönden de büyük destek sağlayan Ahilik kültürü, bugünkü birçok sosyal ve iktisadi sorunun çözümünü içinde barındırmaktadır. Hâlihazırdaki meseleler bağlamında Ahilik sistemi; içinde yaşadığı toplumla uyumlu ve sorumlu-

luk bilincini haiz olan, “Veren el, alan elden üstündür” düsturunu tam bir hayat felsefesi hâline getiren, böylelikle alarak ya da gasp ederek biriktirmeyi değil, verebilmeyi ve paylaşmayı medeniyet hâline getiren bireylerin oluşturduğu bir sosyal yapıyı temsil etmektedir.

KAPİTALİST SİSTEME KARŞI, AHI İKTİSADİ DÜŞÜNCESİ

Bugün ülkemizde eğitimi verilen kapitalist iktisat teorisine göre en yaygın ve geniş kabul gören iktisat tanımını, “Doğadaki kıt kaynaklarla insanların sınırsız ihtiyaçlarını en optimal düzeyde karşılamayı amaç edinen bir sosyal bilim” şeklindedir. Burada insanların ihtiyaçlarının sınırsız kabul edilmesine karşılık, bunları karşılayacak olan doğal kaynakların ise kıt ola-

.....
Bugün dünyada ve maalesef ülkemizde de birey ve işletme faaliyetinin tek hedefi kârlılık ve para kazanma üzerine kurgulanmaktadır. Ancak yapılan işin topluma nasıl bir fayda sağladığı, hatta zarara sebep olup olmadığı yeterince, hatta hiç, konu edilmemektedir.

rak öngörülmesi, dünyada iktisat adına bir çatışmayı kaçınılmaz kılmaktadır. Önlenemez olan bu çatışmanın ilk adımı, kapitalist sistemin birincil hedefi olan kâr maksimizasyonu için fiyatların sürekli artması şeklinde olmaktadır.

Oysa insanın sınırsız olan ihtiyaçları değil, *ihtiraslarıdır*. Bunun da Ahiliğin temel ilkelerinden olan *kanaatkârlık* ile kontrol edilmesi gerekmektedir. Diğer yandan doğadaki kaynakların da kıtlığından değil, ancak sınırlılığında söz etmek mümkündür. Bu bağlamda bugün dünyada yaşanan açlık ve yoksulluğun nedeni mutlak kıtlık ya da yokluktan değil, paylaşımındaki adaletsizlikten kaynaklandığı açıkça görülmektedir. Söz konusu sorunun hallinde de yine Ahi kültüründe önemli bir yeri olan *orta sandığı* ile uygulama bulan, yardımlaşma ilkesi çözüm sağlayacaktır.

Ahiliğin öngördüğü iktisadi düşüncenin, esasen İslam inancından kaynaklanan iktisadi ilkelerden oluştuğunu kabul etmek durumundayız. İslam inancındaki *yardımlaşma, kul hakkı, servet biriktirmeme ve insanlara*

faydalı olma ve çalışma/üretim emirleri, Ahilik düşüncesindeki iktisadi düzenlemelerin temelini teşkil etmiştir.

AMAÇ, “KÂR MAKSİMİZASYONU” OLUNCA!

Bugün dünyada ve maalesef ülkemizde de birey ve işletme faaliyetinin tek hedefi kârlılık ve para kazanma üzerine kurgulanmaktadır. Ancak yapılan işin topluma nasıl bir fayda sağladığı, hatta zarara sebep olup olmadığı yeterince, hatta hiç, konu edilmemektedir. Hedef kârlılık olunca pek çok gayri ahlaki ve yasa dışı faaliyet, çok sayıdaki insan için daha cazip hâle gelebilmektedir!

Özellikle son yıllarda toplumuzda artan hırsızlık, aldatma, kaçakçılık, dolandırıcılık, ihaleye fesat karıştırma, yolsuzluk, rant kollama, uyuşturucu, kadın ve çocuk ticareti vb. birçok ekonomik temelli suçların artmış olmasının toplumuzdaki, “Zengin ol da nasıl olursan ol!” şeklindeki bir değer yargısından ve buna uygun verilen eğitimden bağımsız açıklanabilmesi mümkün değildir.

“SERMAYE” MERKEZLİ EKONOMİDEN “İNSAN” MERKEZLİ İKTİSADA

Üretimin amacı, kârı doruklaştırarak sermayenin tekelleşmesini temin etmekten öte, daha çok insanın bu süreçte istihdam edilmesi ve devamında ortaya çıkan mal ve hizmetten yararlanabilmesi olmak zorundadır.

Örneğin; aynı sermaye ve imkânlarla kurulacak projeden biri % 5 kârlı ve 100 kişiye istihdam sağlıyor, diğeri ise % 20 kârlı ve 25 kişiye istihdam sağlıyor. Bunlardan ilki, insan merkezli bir yatırım iken, diğeri sermaye merkezli bir yatırım tekniğidir.

Kapitalist sistem, sermaye birikimi için bu projelerden ikincisini ter-

cih ederken, insan merkezli bir anlayış, ilkinin uygulamaya koyacaktır. Bu noktada Ahilik sistemindeki iktisadi birimlerin, hep hane işletmelerinden oluşması ve bunların amacının ise sermaye birikimi yerine geçim sağlamakla sınırlı olması, kanımızca bugün için kayda değer bir iktisadi tavır olsa gerek.

İDDİHAR (YASTIK ALTI)

K. Galbraith’ın belirttiği üzere, bugünkü kapitalist piyasa ekonomisi esasta üretim sorununu çözmüş olmasına rağmen, bölüşüm sorununu çözebilmiş değildir (Ölmezogulları, 2003; 86). Dolayısıyla bu sisteme yöneltilen bütün eleştiriler de bu noktada

ülkelerin en fazla sıkıntıya düştükleri ekonomik meselenin sermaye yetersizliği ve dış borç sorunu olduğu da bilinen bir gerçekliktir. Haliyle gerek yoksulluğun giderilmesi, gerekse bütün bu sorunların çözümü için sermayenin tabana yayılması temel şarttır. Bunun da gerçekleştirilmesinde iddihar sisteminin önemi inkâr edilemez (Erdem, 2008; 63).

AHİLİKTE İŞ AHLAKI

İş ahlakı, bir meslekle ilgili olarak herkes tarafından uygulanmasa bile, akli olarak doğruluğuna, faydasına inanılan davranış ilkeleri bütünüdür. Ahlaki ilkeler, genelde yazılı olmamakla birlikte toplum tarafından

.....

Bugünkü kapitalist piyasa ekonomisi esasta üretim sorununu çözmüş olmasına rağmen, bölüşüm sorununu çözebilmiş değildir. Böyle bir adaletsizliğe neden olmamak için Ahiliğin ilkelerini içinde toplayan Fütüvvetnamede yastık altı olarak bilinen, ihtiyaç dışı sermayenin saklanması, iddihar edilmesi tavsiye edilmemiştir.

.....

yoğunlaşmaktadır. Böyle bir adaletsizliğe neden olmamak için Ahiliğin ilkelerini içinde toplayan Fütüvvetnamede yastık altı olarak bilinen, ihtiyaç dışı sermayenin saklanması, iddihar edilmesi tavsiye edilmemiştir. Temeli İslam inancındaki zekât uygulamasına dayanan bu düşünceye göre; ihtiyaç dışı 81 gr. altın değerinde mala sahip olanın bunun 1/40’ı oranında zekat vermesi emredilmiştir. Bundan amaç, sermayenin belli ellerde toplanmasına fırsat vermeyerek gelir dağılımını adil kılmaktır (Karagül, 2012; 5).

Günümüz dünyasında temel iktisadi sorunların başında yoksulluğun geldiği konusunda hiçbir şüphe bulunmamaktadır. Ayrıca az gelişmiş

benimsendiği için herkes tarafından uygulanmaya çalışılır. Aykırı hareket edenler ise kınanma, ayıplanma, yalnızlığa terk edilme, işbirliği yapmama gibi yollarla toplum dışına itilerek cezalandırılır (Şahin, 1986; 110).

Bugün iktisadi açıdan geri kalmış toplumlara bakıldığında, sahip olunan ahlaki değerlerde ciddi bir erozyon ve buna bağlı olarak sosyal ilişkilerde güvensizlikle birlikte sosyal çözümler görülmektedir. Bu toplumların hak ettikleri noktalara ulaşabilmeleri, kendi içlerinde güveni ve sağlıklı ilişki ortamını kuracak ahlaki ilkeleri benimsemelerine bağlıdır. Bu ilkeler ise hâliyle kendi değerlerinden müteşekkil olacaktır.

İş ahlakı bilincine sahip olmalıyız

İGİAD tarafından “İş Ahlakının Geliştirilmesinde İş Dünyası, Üniversiteler ve Sivil Toplumun Rolü” konulu panel Bursa’da düzenlendi.

“İş Ahlakının Geliştirilmesinde İş Dünyası, Üniversiteler ve Sivil Toplumun Rolü” paneli, 5 Mayıs 2015 tarihinde Ördekli Kültür Merkezi’nde gerçekleştirildi. Panele, İGİAD Başkanı Ayhan Karahan, BTSO Yönetim Kurulu Üyesi Fahrettin Gülener, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanvekili Abdülkadir Karlık, Uludağ Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Tevfik Yücedoğru ile seçkin bir davetliler grubu katıldı.

İŞ AHLAKI BİLİNCİNE SAHİP OLMALIYIZ

İGİAD Başkanı Ayhan Karahan, 12 yıl önce kurulan derneğin Türkiye iktisadi girişim ve iş ahlakı konusunda iş dünyası ile STK’ları bir araya getirme gayretinde olduğunu dile getirdi. Ahlak çalışmaları içinde yer alan önemli konulardan birisinin iş ahlakı olduğunu ifade eden Karahan, “Bugünlerde her zamankinden daha fazla ihtiyaç duymamıza rağmen iş ahlakı konusunda politika üreten kurum ve kuruluşların sayısı oldukça azdır. İş ahlakı alanında

sivil inisiyatifin çizdiği vizyon ve sorumluluk bilinci, iş adamlarına değer katmıştır. Hedefimiz, üyelerimizin iş ahlakı bilincine sahip olmasını, üniversite ve STK’ların bu süreçte katılmasını sağlamaktır” dedi.

Özellikle emek ve hak kavramlarına vurgu yapan Karahan, “Ürün kulla-

nım etiketinde, ‘Bu ürün, emeğin hakkı verilerek üretilmiştir’ ibaresinin bulunmasını önemsiyoruz. Biliyoruz ki ucuz iş gücü ile üretilen ürün, emek sömürsüdür, hak ihlalidir. Emeğin ihlali kul hakkına girer. Tüketici, emeğin hakkı verilmiş ürünü tercih etmelidir. Ürün marka taklidi, aynı şekilde emek ihlalidir, kul hakkına girer. Buna karşın markalı ürünler de hukuktan elde ettikleri korunaklı durumlarını tekelleşmeye dönüştürmemeli, tüketiciyi sömürmemelidir. Tüketici, marka taklidine, emek ihlali ve kul hakkı açısından ihtiyatla yaklaşmalıdır” dedi.

Konuşmasının son bölümünde hak vurgusunu yapan Karahan, “İGİAD, hak eksenli bir iş hayatı tasavvur etmektedir. Hak’kı merkeze almaktadır. Batı medeniyeti, sömürü üzerine kurulmuştur. Anadolu medeniyeti, hak üzerine kurulmuştur” dedi.

Konuşmaların ardından Uludağ Üniversitesi Hadis Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Abdullah Karahan’ın moderatörlüğünde gerçekleşen panelde, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr.

Mustafa Kara, BTO Yönetim Kurulu Üyesi Fahrettin Güleler ve İGİAD Başkan Yardımcısı Hüseyin Dinçel de iş ahlakına yönelik düşüncelerini aktardı.

DOÇ. DR. ABDULLAH KARAHAN: BATI DEĞERLERİ HÂKİM OLUYOR

Medeniyetimizin unutulduğuna dikkat çeken Karahan, “Bizim medeniyetimizde hak, hukuk ve adaletin olduğu lakin bu değerlerimiz unutulduğu, Batı değerlerinin hepimize hakim olmaya başladığı bir devirde yaşıyoruz, kendimize gelmemiz gerekiyor” dedi.

PROF. DR. MUSTAFA KARA: MAYAMIZA MÜDAHALE EDİLDİ

İktisadi hayatın önemine vurgu yapan Kara, “İktisadi hayatın bir mimarı, bir mekânı ve bir miyarı vardır. Dolayısıyla bu işin mimarı olan insan önem arz etmekte ve bu insanın nasıl yetiştiğini kendimize defaten sormamız gerekmektedir” dedi. İktisadi kelimesinde mutedil olmak, adil olmak ve israf etmemek kelimelerini barındırdığının altını çizen Kara, “İktisadi yöneten insan tipini neden yetiştiremiyoruz, dersiniz cevabım, mayamıza müdahale edilmesidir. Neler midir mayamıza müdahale eden etmenler: kapitalizm, materyalizm ve sekülerizm. İktisadımıza yön veren insanın, bu etmenleri hayatından çıkarılmadan huzuru olmayacaktır” dedi.

FAHRETTİN GÜLENER: İŞ AHLAKININ İLKELERİNE UYMAK ŞART

Kıyasıya rekabetin yaşandığı bir dönemde Türkiye'nin dünyanın ilk on ekonomisi arasına girmeyi hedeflediğine işaret eden Güleler, “Bu büyük hedefe ulaşabilmek için de oyunu kurallarına göre oynamamız gerekiyor” dedi. Dünyada küreselleşmeyle birlikte şirketlerin, çalışanlarına, müşterilerine ve yatırımcılarına karşı daha sorumlu hâle geldiğini belirten Güleler, “Küreselleşen bir dünyada iş ahlakının

temel ilkelerine uymak şart oldu. Günümüzde tüketiciler her zamankinden çok daha bilinçli. Ahlak kurallarından uzak bir işyeri ne sahibine ne de ülkesine zenginlik kazandırır. İşimizin hilesi her zaman dürüstlük olmalıdır” dedi.

HÜSEYİN DİNÇEL: AHLAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİN AMACI, İNSANI YÜCELTMektİR

Ticari hayatımızı şekillendiren Ahilik teşkilatının öneminin günümüzde çok büyük bir yere sahip olduğu vurgusunu yapan Dinçel, “Kapitalizmin vahşi hayatında İGİAD'ın önemi giderek artmaktadır. İnsanların fitri özellikleri, ahlaki davranışların altyapısı, din ise üst yapısıdır. Maalesef günümüzde bizi

bekleyen en büyük tehlike dünyevileşmedir” dedi. Günümüz sorunlarının en başında yer alan çoğaltma tutkusuna vurgu yapan Dinçel, “İnsanın sahip olduğu her şeyi kendisine emanet olarak görmediği için kapitalizm gün geçtikte çoğalmaktadır. Asıl ve bize göre doğru olan ise Allah'ın bize verdiklerinin tamamıyla emanet olarak algılanmasıdır” dedi. Konuşmasının son bölümünde İGİAD'ın gayesinden, hedeflerinden ve faaliyetlerinden bahseden Dinçel, “Bereket kavramını iyi bir şekilde anlatmak için çaba sarf ediyoruz” dedi.

Program, konuşmaların ardından sunulan plaket takdimi ve toplu fotoğraf çekimi ile son buldu.

İftar programı iş dünyası ve STK'ları bir araya getirdi

Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlâkı Derneği (İGiAD), geleneksel olarak düzenlediği iftar programını, 30 Haziran 2015 tarihinde 1453 Topkapı Sosyal Tesisleri'nde gerçekleştirdi. İş, akademi ve basın dünyasından çok sayıda davetlinin katıldığı iftar programı, sıcak ve renkli görüntülere sahne oldu.

İGiAD Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Karahan, davetlilere hitaben yaptığı konuşmasında, Ramazan ayının güzelliklerine ve gündeme ilişkin birçok konuya temas etti. Karahan, şunları söyledi: "Geriye dönüp baktığımızda iftarlarımızda İslam coğrafyasında yaşanan sıkıntılardan bahsediyoruz, üzüntülerimizi paylaşıyoruz. Bu yıl da değişen bir şey yok, sıkıntılarımız katlanarak artıyor. Suriye halkının özgürlük arayışları son dört yıldır en kanlı bir şekilde bastırılmaya çalışılıyor. Üç yüz bin kişi katledildi, milyonlarca kişi ülkesini terk etmek zorunda kaldı. Sınır komşumuz üzerinde hesabı olan ülkeler hesaplarını görüyor, ülke bölünmeye doğru gidiyor, bütün bunlara rağmen hesabı da Türkiye ödüyor. Türkiye, Suriye politikasında daha proaktif ve belirleyici olmalıdır." Karahan,

konuşmasında tüm İslam coğrafyasında yaşanan sıkıntılarla ilgili olarak duygu ve düşüncelerini paylaştı ve destek çağrısında bulundu.

Ülkemizde cereyan eden güncel konulara dikkat çeken Karahan, "7 Haziran 2015'te yapılan seçim sonuçları, bir partiyi tek başına iktidara taşımadığından oluşan siyasi belirsizlik ekonomiyi aynı anda yansıtmıştır. Ekonomi, önünü

görmek istemektedir. İş adamları, yatırımlarını siyasetin şekillenmesine göre planlayacaktır."

Siyaset ve medyanın seçim dönemindeki propaganda faaliyetlerine ahlak penceresinden baktığımızda şunu söyleyebiliriz ki siyaset ve medya sınıfta kalmıştır. Seçimlerde algı, aklın önüne geçmiş, her yol mübah görülmüştür. Söz ve davranışların ahlakliliği üzerinde durulmamıştır.

Milletimizin iradesi tek başına bir partiyi iktidara taşıyacak doğrultuda tecelli etmemiştir. Koalisyonu zorunlu hâle getirmiştir. Seçim sonuçları bir koalisyonu zorunlu hâle getirmişken

siyasetçilerimizin kullandığı ayrımcı ve uzlaşmaz dil, seçim sonuçlarından mesaj alınmadığını göstermektedir.

Siyaset; çözümsüzlüğe gerekçe bulmak değil, çözüm üretme, yol ve yöntem geliştirme sanatıdır. Siyaset, olmazlar üzerinden değil, asgari müşterekler üzerinden yapılır. Farklı etnik kimliklerin, farklı din ve mezheplerin, farklı görüş ve yaşam tarzlarının sahipleri olarak bizler, birlikte yaşadığımız ülkemizde siyasetçilerin aynı Meclis çatısı altında birbirlerini yok farz etmeleri, uzlaşmaz tutumları, kavgacı üslupları kabul edilemez. Birlikte, barış içinde yaşıyor isek, siyasetçilerimiz de birlikte yönetme yöntemlerini geliştirmelidir.

Bizim, İGİAD işadamları olarak beklentimiz, seçimlerde ortaya çıkan sonucu siyasetçilerimizin de kabul ederek bir koalisyon kurma yolunda adım atmalarımızdır.

Dünya ekonomisinin krizi atlata-madığı, piyasaların durağan olduğu, etrafımızın ateş çemberiyle çevrildiği bir ortamda siyasi partilerimizin hükümet kurma noktasında manevra yapma lüksü olamaz.

Hükümet kurmak, hükümet etmek; hesap sormak, rövanş almak için yapılmaz; millete, ülkeye hizmet etmek için yapılır. Siyasi partilerimiz, milletimizin, ülkemizin önceliklerini ve menfaatlerini, partilerinin ve siyasi istikballerinin önüne almalıdır. Siyasi partiler, ortaya çıkan seçim sonucuna göre hükümet kurma, koalisyonda yer alma hususunda yol ve yöntemleri samimi bir şekilde gerçekleştirmeli, uzlaşma yollarını aramalı, bütün bunlara rağmen bir sonuç alınamayacaksa zorla güzellik olunamayacağı gibi zorla nikâhın da olamayacağını, hayır getiremeyeceğini bilmeliyiz.

Bütün bunlara rağmen bir koalisyon hükümeti kurulamayacak ise milletimiz en yakın zamanda yapılacak bir erken seçimde akliselim ve ferasetiyle uygun gördüğü hükümetin nikâhını kıyacaktır. Sonuçta söz de karar da milletimizindir” dedi.

Önümüzdeki dönemde ahlak ve adalet konularının üzerinde ehemmiyetle duracaklarını belirten Karahan, şunları söyledi: “Ahlaki olmayan bir işi meşru kabul etmeyerek hak eksenli bir iş hayatı tasavvur ediyoruz. Helal kazancın adil bölüşümü için İnsani Geçim Ücretini esas alıyoruz. Güzel ahlakın göstergesi olan adil ve güvenilir tüccar kimliğini de diri tutmaya çalışıyoruz. Biliyoruz ki adil tüccar, dünyada da adaleti sağlayacak bir ufka sahiptir.

Dünya, iki köprü arasında yeniden kurulacaksa bir ayağını ahlak bir ayağını adalet oluşturacaktır. Dünya bu değerler üzerinden yeniden yükselecektir.”

Ayhan Karahan'ın konuşmasının ardından İGİAD Gençlik Kurulu Başkanı Nurullah Mahmut Dündar'ın akabinde İGİAD iftarının onur konuğu olan Ramazan Kayan kürsüye davet edildi.

Konuşmasının ardından Ramazan Kayan'a Ayhan Karahan tarafından bir tablo hediye olarak takdim edildi. Kayan'ın konuşması salondaki davetliler tarafından ilgiyle takip edildi.

Üyelerimiz piknikte buluştu

İGiAD üyeleri, her yılın yaz aylarında, İGiAD Teşkilatlanma Komisyonu tarafından düzenlenen piknik organizasyonu ile bir araya geliyor.

Bu yıllık piknik programı, geçmiş yıllarda olduğu gibi Polonezköy'de bulunan Gönül Köşkü piknik alanında gerçekleşti. 17 Mayıs 2015 tarihinde gerçekleşen etkinlik, birbirinden neşeli görüntülere sahne oldu.

Piknik programı saat 08.00'de üye-

lerimizden Dr. Ömer Koçak ve ekibi tarafından kan şekeri ve tansiyon ölçümü yapılarak başladı. Saat 09.00'da yapılan kahvaltı sonrası çocuklar ve yetişkinler sportif etkinliklerde bulundu. İGiAD Onursal Başkanı Şükrü Alkan, İGiAD Başkanı Ayhan Karahan, İGiAD Başkan Yardımcısı ve Teşkilatlanma Komisyonu Başkanı Hüseyin Dinçel ve Piknik Komite Başkanı Sinan Şahin tarafından çocuklara birbirinden

güzel hediyeler dağıtıldı. Neşeli çocuklar, piknik alanını bayram yerine çevirdi. Ardından program, öğle yemeği ve tanışma ile devam etti.

Yemekten sonra çocuklar, bayanlar ve erkekler için hazırlanmış etkinlikler ve yarışmalara kaldığı yerden devam edildi. Ayrıca yarışmalarda birinci gelenlere de özel hediyeler verildi.

Coşkulu ve güzel geçen İGiAD pikniği, zihinleri biraz olsun dinlendirdi.

Ramazan Bayramı'nı Arap Camii'nde karşıladık

HER yıl geleneksel olarak tertip edilen İGİAD Bayramlaşma Programı, Ramazan Bayramı'nın 3. günü Arap Camii'nde sabah namazının ardından gerçekleşti. İGİAD ve İGİAD Gençlik Kurulu'nun ortak katılımıyla çok sıcak bir atmosferde gerçekleştirilen Bayramlaşma Programı, sabah na-

mazının kılınmasının ardından şeker ikramı ve tanışma konuşmalarıyla devam etti.

İkramın ardından İGİAD Eğitim ve Araştırma Komisyonu Üyemiz Tarihçi Ahmet Yaşar Bey, İstanbul'un güzide camilerinden biri olan Arap Camii ve müstemilatı hakkında bilgiler sundu.

Arap Camii'nin tanıtımından sonra, katılımcılar Karaköy'de güzel bir atmosfere sahip mekânda çorbalarını yudumladılar. Bayramın özüne uygun olarak katılımcıların sohbet edip, muhabbetlerini artırdığı buluşmadan sonra bu anlamlı ve güzel program nihayete erdi.

İHH Heyeti İGİAD'daydı

İNSANI Yardım Vakfı (İHH) Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Sankurt, İHH İstanbul İl Başkan Yardımcısı Mesut Şen ve İHH Kurumsal İlişkiler Üyesi Mehmet Ergin'in bulunduğu heyet, 5 Ağustos Çarşamba günü İGİAD'ı ziyaret etti. Ziyarete Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Sankurt, vakıf çalışmaları hakkında bilgi verdi. İGİAD Başkanı Ayhan Karahan ve Yönetim Kurulu Üyesi Adnan İnanç'ın da hazır bulunduğu görüşmede Başkan Ayhan Karahan, İGİAD'ın yaptığı çalışmalar ve faaliyetler ile ilgili bilgilendirmede bulundu.

İTO'yu ziyaret ettik

TÜRKİYE İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD) Yönetim Kurulu İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Çağlar'ı ziyaret etti.

İGİAD Onursal Başkanı Şükrü Alkan, İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Karahan, İGİAD Yönetim Kurulu üyeleri; Adnan İnanç ve Nuri Ecevit, İlim Kültür Eğitim Derneği Mütevelli He-

yeti üyesi Prof. Dr. Nihat Erdoğan ve İGİAD İdari ve Mali İşler Sorumlusu Tezcan Kuzu'nun katılımıyla gerçekleşen ziyarette öncelikle İLKE, İGİAD, İLEM'in düzenlediği; İstanbul Ticaret Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleşen, İslam İktisadi Atölyesi'nin üçüncüsü olan İslam İktisadi ve Emek adlı projeye verdiği desteklerden dolayı

kurum adına İbrahim Çağlar'a teşekkür edildi. 2016 Nisan ayında yapılması planlanan İslam İktisadi Atölyesi'nin dördüncüsü içinde destek sözü alındı. İGİAD'ın amaçları ve faaliyetleri hakkında bilgilendirme yapıldı. Sonrasında İstanbul Ticaret Odası ve İGİAD işbirliği içerisinde İş Ahlakı temelli hangi ortak projelere imza atılabileceği konusunda görüşler masaya yatırıldı. Verimli geçen görüşmenin ardından İstanbul Ticaret Odası Başkanı İbrahim Çağlar'a bir İGİAD hediyesi takdim edildi.

Bezmialem Vakıf Üniversitesi ziyareti

İGIAD Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Karahan, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ömer Bedrettin Çiçek ve Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Aktaş; Bezmialem Vakıf Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Saffet Tüzgen'i ma-

kamında ziyaret etti. Samimi bir ortamda gerçekleşen ziyarette Prof. Dr. Saffet Tüzgen, Bezmialem olarak İGIAD ile birlikte bir projede yer almanın kendilerine memnuniyet ve mutluluk vereceğini, üniversitenin kapılarının ve

imkânlarının her zaman sonuna kadar açık olduğunu belirtti. Bezmialem Vakıf Üniversitesi Rektör Danışmanı Sayın Prof. Dr. Mahmut Gümüş'ün de iştirak ettiği ziyaret, iyi dilek temennileri ile sona erdi.

İş Hukuku semineri yapıldı

İGIAD Eğitim ve Araştırma Komisyonunun düzenlediği İş Hukuku semineri, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Uzmanı Ali Doğan'ın sunumu ile gerçekleşti.

İşletme sahiplerine ve yöneticilerine; çalışanları ile aralarındaki çalışma sistemini yasal hâle getirmenin yöntemle-

rinden olan iş sözleşmesinin yapılması, sözleşme süresinin uzatılması, fesih edilmesi, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku mevzuatının uygulanması ve iş güvencesi gibi konularda bilgiler aktarıldı.

Seminerde özellikle işçi-işveren münasebetinden doğan karşılıklı haklar ve

işverenlerin yasal yükümlülükleri anlatıldı. Programın son bölümünde soru-cevap kısmına geçildi.

Eğitim ve Araştırma komisyonu Başkanı Ömer Bedrettin Çiçek'in Ali Doğan'a hediye takdimi ile program sona erdi.

Ticari Bir Materyal Olarak Müzik

İGİAD Eğitim ve Araştırma Komisyonunun düzenlediği "Ticari Bir Materyal Olarak Müzik" semineri Doç. Dr. Yalçın Çetinkaya'nın sunumuyla gerçekleştirildi.

Yapılan programda,

- Medeniyetlerin müzik düşüncesi

- Müzikte dinî/ladîni tartışmalarının serüveni
- Pazarlamada müziğin gücü
- AVM'lerdeki müziğin satışa yönelik telkinleri
- Çalışma ortamında ritimli müzik ve üretkenlik ilişkisi

- Müzik endüstrisi ve emek ilişkisi konuları işlendi.
- Soru-cevap bölümünün ardından Eğitim ve Araştırma Komisyonu Başkanı Ömer Bedrettin Çiçek'in Doç. Dr. Yalçın Çetinkaya'ya hediye takdimi ile program sona erdi.

Melek Yatırımcılığın geleceği

İGİAD İş Geliştirme Komisyonu tarafından, "Türkiye'de Girişimcilik ve Melek Yatırımcılar" semineri düzenlendi.

Tanışma ile başlayan program, MB-CO Strateji Danışmanlık AŞ ve Şirket Ortağım Melek Yatırımcı Ağı AŞ şirket-

lerinin Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Buldurgan tarafından gerçekleştirilen sunumla devam etti. Programda melek yatırımcılık, melek yatırımcı, melek yatırımcılığın vergisel avantajları, yatırım süreçleri ve girişimcilik üzerine

konuşuldu. Programın son bölümünde soru-cevap kısmına geçildi.

İş Geliştirme Komisyon Başkanı Hüseyin Acar'ın Mehmet Buldurgan'a hediye takdimi ile program son buldu.

Genç İGİAD Bursa'da

GENÇ İGİAD üyelerinin katılımıyla 5 Mayıs 2015 tarihinde Bursa'ya gezi düzenledi. Üyelerimiz Bursa'da gezi turunu tamamladıktan sonra, İGİAD'ın Bursa'da düzenlemiş olduğu "İş Ahlakının Geliştirilmesinde İş Dünyası, Üniversiteler ve Sivil Toplumun Rolü" paneline katıldılar.

Diksiyon dersleri sona erdi

24 NİSAN-09 Mayıs tarihleri arasında İGİAD Gençlik Kurulu tarafından düzenlenen Diksiyon Eğitimi Dersleri sona erdi. 3 hafta boyunca Yusuf Öcalan rehberliğinde sürdürülen dersler sonrası katılımcılara sertifikaları, İGİAD Gençlik Kurulu Başkanı Nurullah Mahmut DüNDAR ve Yusuf Öcalan tarafından verildi.

ÜYE ve ÜYE ADAYI ZİYARETLERİ

Harun Yenibayrak ziyareti 18.06.2015

Mahmut Asmalı ziyareti

Fikret Başar ziyareti 18.06.2015

Cengiz Artukoğlu ziyareti

Adem Güler ziyareti 29.05.2015

KOÇAK OSGB

ÜYELERİMİZDEN ÖMER KOÇAK, OSGB FİRMASI İLE HİZMETTE

ÜYELERİMİZDEN Ömer Koçak, kurduğu Koçak OSGB (Ortak Sağlık Güvenlik Birimi) firması ile işyerlerine iş sağlığı, iş güvenliği ve işyeri hekimi hizmeti vermeye başladı.

Ömer Koçak son yasal düzenlemelere göre iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak bir firmanın yapması gerekenleri ve OSGB'lerin ne tür hizmetler verdiğini şöyle belirtti: "Ortak Sağlık Güvenlik Birimi; İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri yönetmeliği ile tanımlanmış, en son yasal düzenlemelere göre 1 işçinin dahi çalıştığı sanayiden sayılan ve sayılmayan her türlü iş yerine, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı sağlayan kuruluşlardır. OSGB'ler ilk olarak, 27 Kasım 2010 tarihinde Çalışma ve

Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 4857 sayılı İş Kanununa dayanılarak yayınlanan "İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği"nde tanımlanmıştır. Yeni yasal düzenlemelerde; "Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri; işyerlerine İş Sağlığı ve Güvenliği hizmetlerini vermek için oluşturulmuş, Bakanlıkça yetkilendirilmiş, verdiği hizmetler karşılığında fatura kesebilen ticari kuruluşlardır" şeklinde yer almış, ayrıca yetki ve sorumlulukları detaylandırılmış ve çalışma esasları belirlenmiş kuruluşlardır. Biz de bu kanunlar çerçevesinde KOÇAK OSGB'yi; İstanbul, Kocaeli, Tekirdağ bölgelerine hizmet vermek amacıyla konusunda deneyimli arkadaşlarımızla beraber kurduk. İGİ-

AD üyesi olan KOÇAK OSGB, birçok İGİAD üyesi işyerine de hizmet vermektedir.

İşletmeler Az Tehlikeli / Tehlikeli ve Çok Tehlikeli olmak üzere üç ayrı grupta yer alırlar. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile başta vergi mükellefiyetine haiz işletmeler ile kamu kurum ve kuruluşları çalışan sayıları ve işyeri tehlike sınıflarına göre belirlenmiş tarihlerde, iş güvenliği uzmanı / işyeri hekimi / yardımcı sağlık personeli bulundurmamak veya bu yönde Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimlerinden (OSGB sözleşmesi yapmak) hizmet almak zorundadırlar. Aralık 2013 itibariyle; 50 kişiden fazla çalışanı olan tüm işletmeler / 01.01.2013 tarihinde 50 kişiden az çalışanı olan tehlikeli ve çok tehlikeli işletmeler / 01.01.2014 tarihinde 50 kişiden az çalışanı olan az tehlikeli işletmeler / 01.07.2016 tarihinde Tüm kamu kurum ve kuruluşları / 01.07.2016 tarihinde OSGB (Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi) sözleşmesi yapmak zorundadır.

KALP ŞEKLİNDE KARPUZ ÜRETTİ

İGİAD üyesi, Orman Mühendisi İsmail Yanarates kalp ve küp şeklinde karpuz üretti. Yanarates kalp ve küp şeklinde karpuz üretimi için yurtdışında profesyonellerin tecrübe ve deneyimlerinden yararlandıklarını belirtti. Kendi tecrübelerini de katarak "zorlu bir Ar-Ge çalışması sonucunda bunu üretmeyi başardık." dedi. Yanarates ürünü iç piyasayla birlikte özellikle Rusya, Avrupa ve Körfez ülkelerine ihraç etmeyi hedeflediklerini aktardı.

İŞ AHLAKI BİLİNCİNE SAHİP OLMALIYIZ

yaraktır" dedi.
BTSO Yönetim Kurulu Üyesi Fahrettin GüleNER "KÜRESELLENEN BİR DÜNYADA İŞ AHLAKI-NIN TEMEL İLKELERİNE UYMAK ŞART OLDU" Kıyasıyla rekabetin yapıldığı bir dönemde Türkiye'nin dünyaya ilk 10 ekonomisi arasına girmeyi hedeflediğine işaret eden GüleNER, "Bu büyük hedefe ulaşabilmek için de aynaya kullarımıza göre oynamamız gerekiyor" dedi. Dünyada küreselleşmeyle birlikte şirketlerin çalışanlarına, müşteri-lerine ve yatırımcılarına karşı daha sorumlu hale geldiklerini dikkatli bir şekilde gözlemleyen GüleNER, "Küreselleşen bir dünyada iş ahlakının temel ilkelerine uymak şart oldu. Günümüzde tüketici her zamankinden çok daha bilinçli. Ahlak kurallarından uzak bir işyeri ne sahibine ne de ülkesine zenginlik kazandı- rır. İşimizin hilesi her zaman dürüstlük olmali- dir" dedi.

İŞ AHLAKI- nın sayısız ödüllüğüdür. değerlerimizi unuttukça bu değerlerimizin hepimize hakim olmaya başladığı bir devirde yaşamaya başladık, kendimize gel- memiz gerekiyor" dedi. Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Başkanı İbrahim Çelebi, "İş ahlakı alanında çok önemli bir adım atıldı. Bu sorumlu bir dünyaya sahip olmaları değerli. Hedefimiz ahlak bilincinin yaygınlaşmasıdır. Bu bilinci STK'lar bu süreç için

Her iş vicdanın yüksek kontrolünde yapılmalı

"İş Ahlakının Geliştirilmesinde İş Dünyası, Üniversiteler ve Sivil Toplumun Rolü" paneli, Ordekte Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Panele, BTSO Yönetim Kurulu Üyesi Fahrettin GüleNER, İGİAD Başkanı Ayhan Karahan, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanvekili Abdülkadir Karlık, Uludağ Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Tervik Yücedoğru ile davetliler katıldı. Panelde konuşan Fahrettin GüleNER, iktisadi hayatı nerede ve hangi yönde ilerletileceği, bu nedenle iş ahlakı açısından temel noktanın iş kontrol mekanizması olarak işyeri gören vicdanın geliştirilmesi olduğunu ifade etti.

İŞİMİZİN HİLESİ DÜRÜSTLÜK OLMALI
Kıyasıyla rekabetin yapıldığı bir dönemde Türkiye'nin dünyaya ilk 10 ekonomisi arasına girmeyi hedeflediğine işaret eden GüleNER, "Bu büyük hedefe ulaşabilmek için de aynaya kullarımıza göre oynamamız gerekiyor" dedi. Dünyada küreselleşmeyle birlikte şirketlerin, çalışanlarına, müşteri-lerine ve yatırımcılarına karşı daha sorumlu hale geldiklerini dikkatli bir şekilde gözlemleyen GüleNER, "Küreselleşen bir dünyada iş ahlakının temel ilkelerine uymak şart oldu. Günümüzde tüketici her zamankinden çok daha bilinçli. Ahlak kurallarından uzak bir işyeri ne sahibine ne de ülkesine zenginlik kazandı- rır. İşimizin hilesi her zaman dürüstlük olmali- dir" dedi.

İşinizi vicdanla yapın!

Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD) tarafından "İş Ahlakının Geliştirilmesinde İş Dünyası, Üniversiteler ve Sivil Toplumun Rolü" paneli düzenlendi. "İş Ahlakının Geliştirilmesinde İş Dünyası, Üniversiteler ve Sivil Toplumun Rolü" paneli, Ordekte Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Panele, BTSO Yönetim Kurulu Üyesi Fahrettin GüleNER, İGİAD Başkanı Ayhan Karahan, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanvekili Abdülkadir Karlık, Uludağ Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Tervik Yücedoğru ile davetliler katıldı. Panelde konuşan Fahrettin GüleNER, iktisadi hayatı nerede ve hangi yönde ilerletileceği, bu nedenle iş ahlakı açısından temel noktanın iş kontrol mekanizması olarak işyeri gören vicdanın geliştirilmesi olduğunu ifade etti.

olsun, sadece para ya da sermaye akışı ile açıklamanın mümkün olmadığını belirtti. GüleNER, bu nedenle iş ahlakı açısından temel noktanın iş kontrol mekanizması olarak işyeri gören vicdanın geliştirilmesi olduğunu ifade etti.

İŞİMİZİN HİLESİ DÜRÜSTLÜK OLMALI

Dünyada küreselleşmeyle birlikte şirketlerin, çalışanlarına, müşterilerine ve yatırımcılarına karşı daha sorumlu hale geldiğini dikkatli bir şekilde gözlemleyen GüleNER, "Küreselleşen bir dünyada iş ahlakının temel ilkelerine uymak şart oldu. Günümüzde tüketici her zamankinden çok daha bilinçli. Ahlak kurallarından uzak bir işyeri ne sahibine ne de ülkesine zenginlik kazandı- rır. İşimizin hilesi her zaman dürüstlük olmali- dir" dedi.

İŞ DÜNYASI VE STK' LARI BİR ARAYA GETİRDİ

Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD) geleneksel olarak düzenlediği iftar programını, 30 Haziran 2015 tarihinde 1453 Topkapı Sosyal Tesisleri'nde gerçekleştirdi. İş, akademi ve basın dünyasından çok sayıda davetli katıldığı iftar programı sıcak ve renkli görüntülere sahne oldu. İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Karahan davetlilere hitaben yaptığı konuşmasında, Ramazan ayının güzelliklerine ve gündeme ilişkin birçok konuya temas etti. Karahan, şunları söyledi: "Geriyeye dönüp baktığımızda iftarlarımızda İslam Coğrafyasında yaşanan sıkıntılardan bahsediyoruz; üzüntülerimizi paylaşıyoruz. Bu yılda değişen bir şey yok, sıkıntılarımız katlanarak artıyor. Suriye halkının özgürlük arayışları son dört yıldır en kanlı bir şekilde bastırılmaya çalışılıyor. Üç yüz bin kişi katlediliyor, milyonlarca kişi ülkelerini terk etmek zorunda kalıyor; Sınır komşumuz üzerinde hesabı olan ülkeler hesaplarını görüyor; ülke bölünmeye doğru gidiyor, bütün bunlara rağmen hesabı da Türkiye ödüyor. Türkiye Suriye politikasında daha

proaktif ve belirleyici almalıdır." Karahan, konuşmasında tüm İslam Coğrafyasında yaşanan sıkıntılara ilgili olarak duygu ve düşüncelerini paylaştı ve destek çağrısında bulundu. Ülkemizdeki cerayan eden güncel konulara dikkat çeken Karahan; "7 Haziran 2015 de yapılan seçimlerde sonuçlar tek başına bir partiyi iktidara taşımadığından oluşan siyasi belirsizlik ekonomiyi aynı anda yansıtmıştır. Ekonomi önünü görmek istemektedir. İş adamları yatırımın siyasetin şekillenmesine göre planlayacaktır. Seçimler öncesinde medya destekli

propaganda döneminde siyasete ve medyaya ahlak penceresinden baktığımızda siyaset ve medya sınıfta kalmıştır. Seçimlerde algı aklın önüne geçmiştir; her yol mubah görülmüştür. Söz ve davranışların ahlaklılığı üzerinde durulmamıştır. Milletimizin iradesi tek başına bir partiyi iktidara taşıyacak çoğunluğu vermemiştir. Koalisyonu zorunlu hale getirmiştir. Seçim sonuçları bir koalisyonu zorunlu hale getirmişken siyasetçilerimizin kullandığı ayırtıcı ve uzlaşmaz dil seçim sonuçlarından mesaj alınmadığını göstermektedir" dedi.

İş dünyası STK'ları bir araya getirdi

Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD) geleneksel olarak düzenlediği iftar programını, 1453 Topkapı Sosyal Tesisleri'nde gerçekleştirdi. İş, akademi ve basın dünyasından çok sayıda davetli katıldığı iftar programı

sıcak ve renkli görüntülere sahne oldu. İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Karahan davetlilere hitaben yaptığı konuşmasında, Ramazan ayının güzelliklerine ve gündeme ilişkin birçok konuya temas etti. Karahan, şunları söyledi: "Geriyeye dönüp baktığımızda iftarlarımızda İslam Coğrafyasında yaşanan sıkıntılardan bahsediyoruz; üzüntülerimizi paylaşıyoruz. Bu yılda de-

İGİAD İFTAR PROGRAMI İŞ DÜNYASI VE STK' LARI BİR ARAYA GETİRDİ

Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD) geleneksel olarak düzenlediği iftar programını, 30 Haziran 2015 tarihinde 1453 Topkapı Sosyal Tesisleri'nde gerçekleştirdi. İş, akademi ve basın dünyasından çok sayıda davetli katıldığı iftar programı sıcak ve renkli görüntülere sahne oldu. İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Karahan davetlilere hitaben yaptığı konuşmasında, Ramazan ayının güzelliklerine ve gündeme ilişkin birçok konuya temas etti. Karahan, şunları söyledi: "Geriyeye dönüp baktığımızda iftarlarımızda İslam Coğrafyasında yaşanan sıkıntılardan bahsediyoruz; üzüntülerimizi paylaşıyoruz. Bu yılda de-

Siyaset ve medya sınıfta kalmıştır

Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD) geleneksel olarak düzenlediği iftar programını, 1453 Topkapı Sosyal Tesisleri'nde gerçekleştirdi. İş, akademi ve basın dünyasından çok sayıda davetli katıldığı iftar programı sıcak ve renkli görüntülere sahne oldu. İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Karahan davetlilere hitaben yaptığı konuşmasında, ekonomik ve siyasi gelişmeleri değerlendirdi.

ganda döneminde siyasete ve medyaya ahlak penceresinden baktığımızda siyaset ve medya sınıfta kalmıştır. Seçimlerde algı aklın önüne geçmiştir; her yol mubah görülmüştür. Söz ve davranışların ahlaklılığı üzerinde durulmamıştır. Milletimizin iradesi tek başına bir partiyi iktidara taşıyacak çoğunluğu vermemiştir. Koalisyonu zorunlu hale getirmiştir. Seçim sonuçları bir koalisyonu zorunlu hale getirmişken siyaset-

D E R Y A
öncü
K O L E J İ

21
yıl

ÖNCÜ

Okul

ÖZGÜR

Eğitim

ÖZGÜN

İnsan

www.deryaoncu.k12.tr

Anaokulu

İlkokul

Ortaokul

Lise

Emeđinize sağlık

Firmanızı řu anki durumuna getirmek için yıllarca çalıştınız. Peki ya sonrası? Rekabetin arttığı günümüz dünyasında, verimlilik ve sistemleşme artık vazgeçilmez. Gelin, çok büyük emekler ile bugünlere getirdiğiniz firmanızı, geleceğe ERP ile birlikte taşyalım.

CPM Yazılım A.ř.

Flatofis İstanbul, Otaklar Cad. No: 78 Kat:1
D Blok No:73 Eyüp - İstanbul / TÜRKİYE

 444 8 177
www.cpm.com.tr

cpm
Yerli yerinde
zmler